

Utvärdering Liten och Trygg

Mora och Orsa kommun

November 2020

ENKÄTFABRIKEN

Enkätfabriken

Enkätfabrikens övergripande mål är att genomföra undersökningar som leder till samhällsutveckling. För oss är det därför givet att låta ett samhällsengagerat förhållningssätt genomsyra såväl företaget som det arbete vi utför.

Genom våra modeller och vår kunskap kan vi erbjuda lösningar som leder till ett starkt och väl genomarbetat beslutsunderlag som bygger på en tydlig strävan efter att hitta vad som är effektivast att förändra eller förbättra, för att skapa en starkare organisation eller lösa ett problem. Vi ser inte enbart våra undersökningar som ett sätt att mäta immateriella tillgångar, utan också en chans till vidareutveckling och förbättring.

Enkätfabriken grundades 2009 och arbetar med flera olika undersökningar åt kunder i offentlig, privat och ideell sektor.

Ett urval av våra undersökningar

- ▶ Medarbetarundersökningar
- ▶ Brukarundersökningar
- ▶ Resvaneundersökningar
- ▶ Insamling till forskning
- ▶ Marknadsundersökningar

Våra kontor

Göteborg

Lund

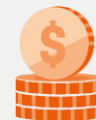
Stockholm

Enkätfabrikens vision
är att genomföra
undersökningar
som leder till
samhällsutveckling!

18 mkr

i omsättning 2018

Bakgrund

Syfte

Enkätfabriken har för Mora kommuns räkning genomfört en undersökning för anställda på förskolor i Mora och Orsa kommun. Syftet med undersökningen är att skapa en bild av hur de anställda upplevt arbetet med barn som far illa och orosanmälningar. Kommunerna har under år 2019 genomfört utbildningen "Liten och Trygg" som är framtagen av Brottsoffermyndigheten. Innan utbildningen gjordes en mätning våren 2019 med en enkät kompletterad med djupintervjuer per telefon. Två uppföljande mätningar gjordes sedan på samma sätt under hösten 2019 och hösten 2020, efter att utbildningen genomförts. Målet har varit att utvärdera utbildningens effekter.

Kontaktperson hos Mora kommun har varit:

Anna Jonsson
anna.jonsson@mora.se

Projektledare för undersökningen har varit:
Cecilia Helander
cecilia.helander@enkatabriken.se

Analys och bearbetning av data har genomförts av:
Klara Lindahl
klara.lindahl@enkatabriken.se

Genomförande

Undersökningen genomfördes under februari/mars och november 2019, samt oktober/november 2020. Inledningsvis fick medarbetarna inbjudan att delta i webbenkät och inbjudan sändes per e-post. Tre påminnelseutskick genomfördes till de som vid tidpunkten för de aktuella utskicken inte hade svarat färdigt på undersökningen. De som i webbenkäten svarade att de ville vara med även i en mer djupgående telefonintervju kontaktades för det. Resultatet från intervjuerna redovisas på sidorna 45-56.

Läsanvisningar

Vad som kan vara bra att veta om innan man börjar läsa resultatet är att alla frågor inte ställts i alla tre undersökningar. En del frågor ställdes endast i undersökningen från våren 2019 eller i undersökningen från hösten 2019.

	Vår 2019	Höst 2019	Höst 2020
Inbjudan	2019-02-20	2019-10-28	2020-10-15
Påminnelse 1	2019-02-26	2019-11-04	2020-10-19
Påminnelse 2	2019-03-05	2019-11-11	2020-10-26
Påminnelse 3	2019-03-13	2019-11-18	2020-11-03
Undersökning stängd	2019-03-20	2019-12-04	2020-11-13

Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen i mätningen under våren 2019 i Mora var 73% och något lägre under hösten då 59% av de som bjudits in till undersökningen svarade. Under hösten 2020 sjönk svarsfrekvensen ytterligare till 41% i Mora kommun och 57% i Orsa.

Vår 2019	Urval	Svar	Svarsfrekvens
Mora kommun, offentlig	162	119	73%
Höst 2019	Urval	Svar	Svarsfrekvens
Mora kommun, offentlig	144	85	59%
Mora kommun, privat (antal skolor)	11	6	
Orsa kommun, offentlig	46	37	80%
Höst 2020	Urval	Svar	Svarsfrekvens
Mora kommun	163	67	41%
Orsa kommun, offentlig	53	31	57%

Resultat

Sammanfattning av resultatet

En överblick av resultatet visar att utbildningen Liten & Trygg har haft effekt och att kunskapen fortsätter öka i många avseenden. Andelen som svarar att det finns tydliga rutiner kring orosanmälningar har ökat något för både Orsa och Mora kommun. Ökningen är störst bland de som svarat att rutinerna är mycket tydliga i Orsa. Även säkerheten kring anmälningssituationen har ökat för de båda kommunerna, främst för Orsa från 57 % till 78 %.

Resultatet har dock inte ökat på alla områden jämfört med mätningen under hösten 2019. Andelen som svarar att det finns en samsyn bland personalen om hur man ska agera vid misstanke om barn som far illa har till exempel minskat i Orsa från 97 % till 87 %.

Kännedomen om Liten och Trygg är ungefär lika hög som föregående mätning och ligger på 94 % i Mora och 97 % i Orsa. Vad gäller flera aspekter har kunskaperna i kommunerna dessutom ökat jämfört med föregående mätning. Exempelvis har kunskaper om anmälningsskyldigheten ökat för båda kommunerna, främst Orsa från 78 % till 97 %. Till skillnad från senaste mätningen svarar heller ingen av de anställda i kommunerna att deras kunskap om anmälningsskyldigheten inte är bra.

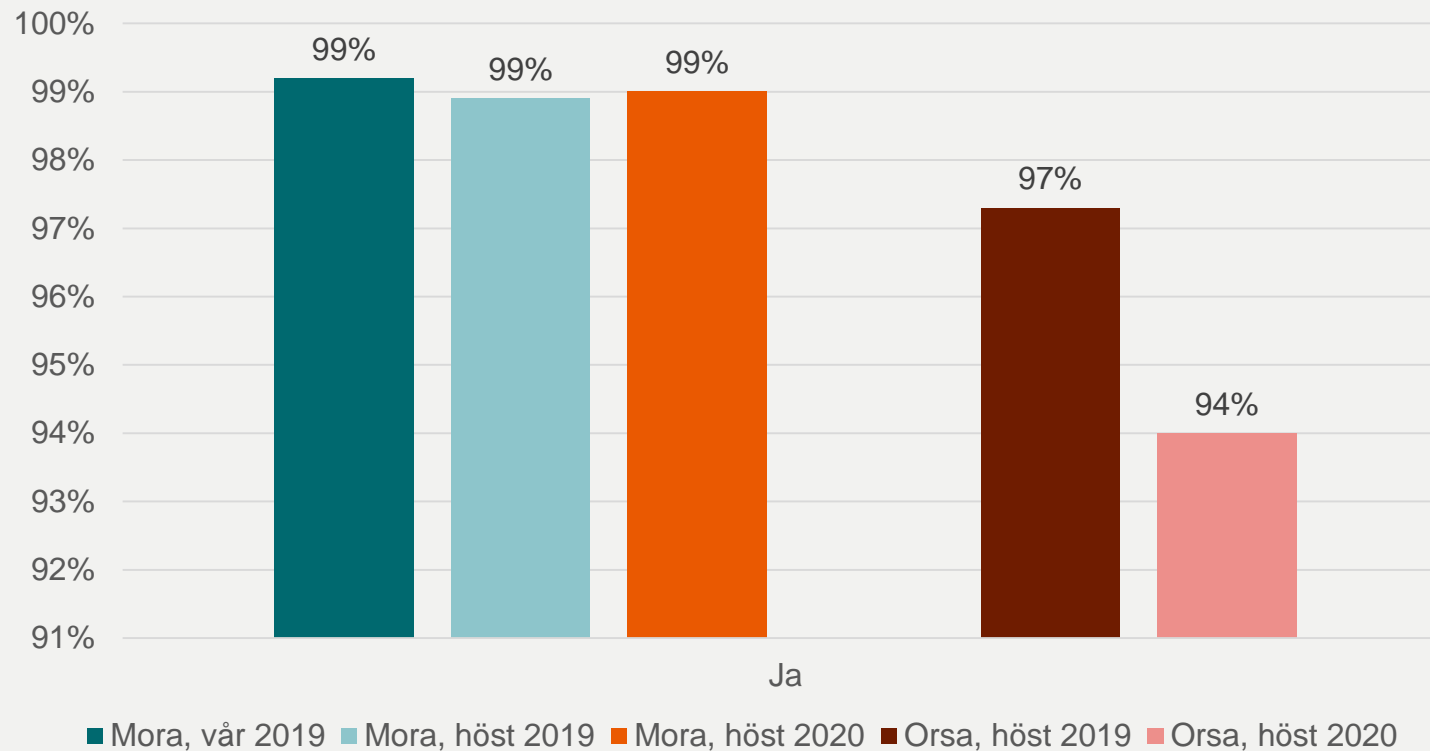
Även kunskaper om brott mot barn och barns signaler vid utsatthet har ökat, och speciellt för Orsa. Gällande bemötandet av brottsutsatta barn och kunskaper om konsekvenser av våld är det likt föregående år något färre som uppskattar sin kunskap som god. Kunskapen har dock ökat något, främst i Mora gällande bemötandet av brottsutsatta barn där hälften i år upplever sig ha god kunskap jämfört med 29 % i föregående mätning.

I djupintervjuerna från våren och hösten 2019 framkommer bland annat att flera önskar kompetensutveckling i fråga om att se signaler hos barn som far illa, samt att de vill lära sig mer om bemötande när barnen berättar vad som har hänt dem. Flera är också positiva till den kunskapshöjande delen av Liten & Trygg och det tillhörande materialet och flera av intervjupersonerna har använt materialet om känslor.

I intervjuerna från hösten 2020 framkommer det också att alla är väldigt positiva till materialet och utbildningen. I denna intervju diskuteras också vad som kan göra arbetet långsiktigt, och här tar en upp att det behöver "komma uppifrån" – dvs. att någon har ansvar för att driva arbetet framåt. Annat som tar upp är att tid och resurser behövs för en långsiktighet. En intervjuperson tycker att om materialet var lite bredare och berört annat som barn är intresserade av, så hade arbetet kanske blivit mer bestående.

Hur agera vid misstanke

Vet du hur du ska agera om du misstänker att ett barn far illa?

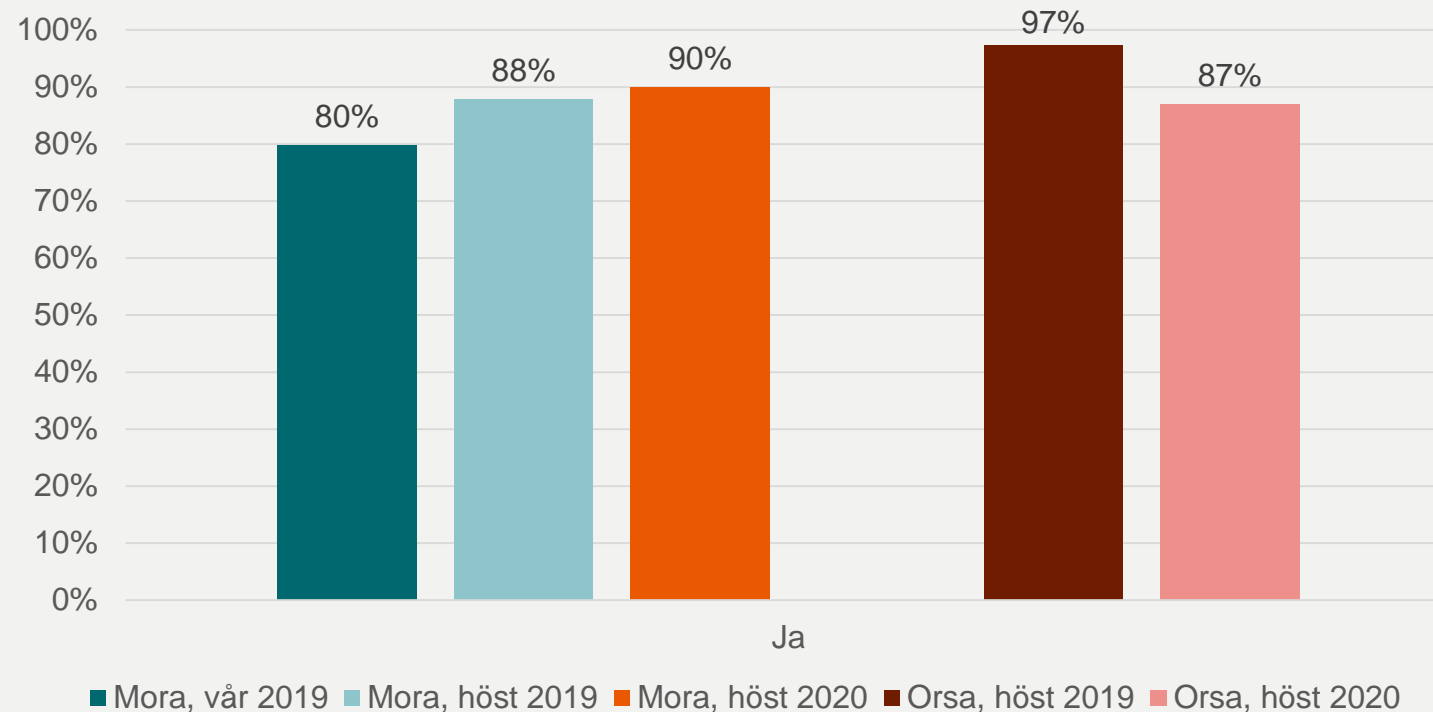
bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

På frågan om man vet hur man ska agera när ett barn far illa svarar nästan alla att de vet. Jämfört med föregående mätning vet en något lägre andel av de svarande i Orsa hur de ska agera.

Vår +
höst

Samsyn vid misstanke om att barn far illa

Finns det en samsyn i personalgruppen på din förskola om hur man ska agera vid misstanke om barn som far illa?

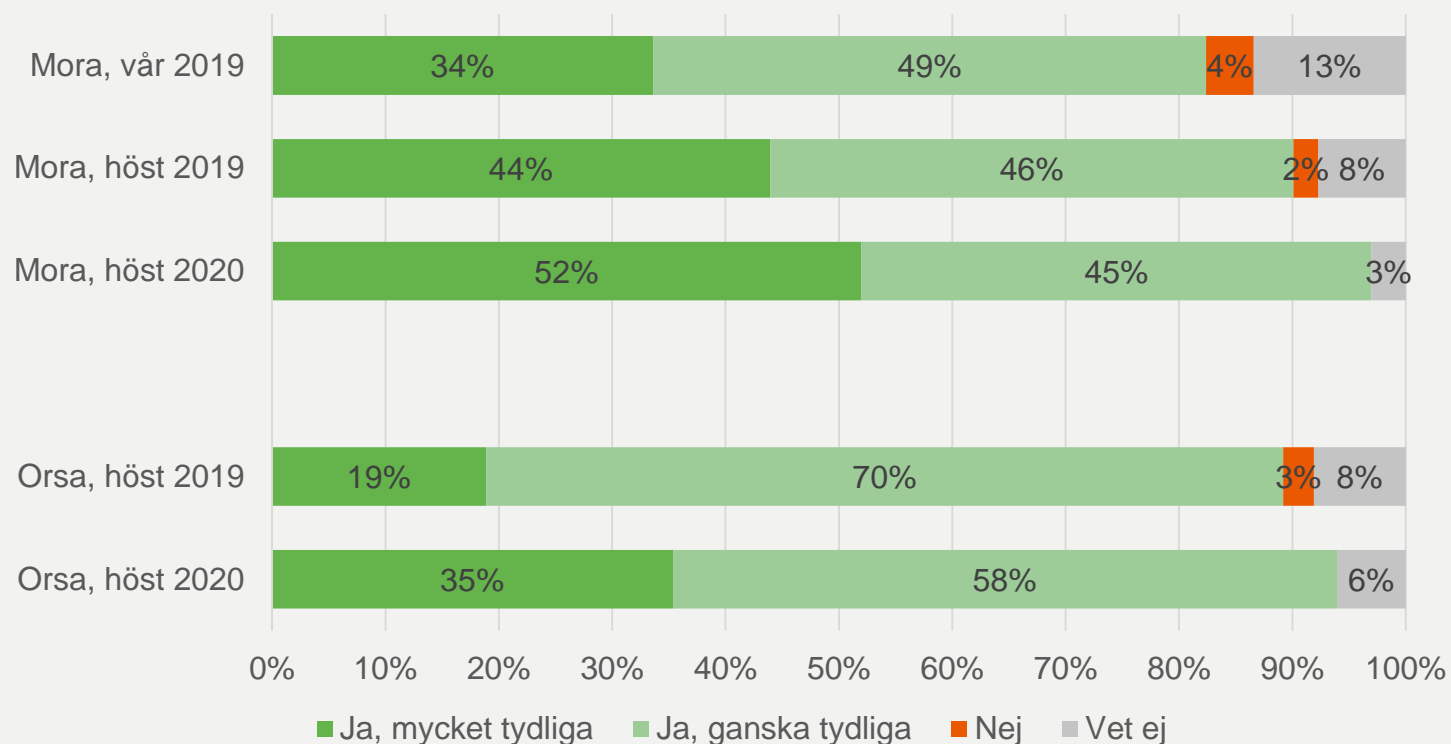
I Orsa har den upplevda samsynen minskat sedan föregående års mätning, då 97 % upplevde att det fanns en samsyn i hur man agerar jämfört med 87 % i år. I Mora är den upplevda samsynen på en liknande nivå i år som vid föregående mätning.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Rutiner kring orosanmälningar

Har din förskola rutiner kring orosanmälningar?

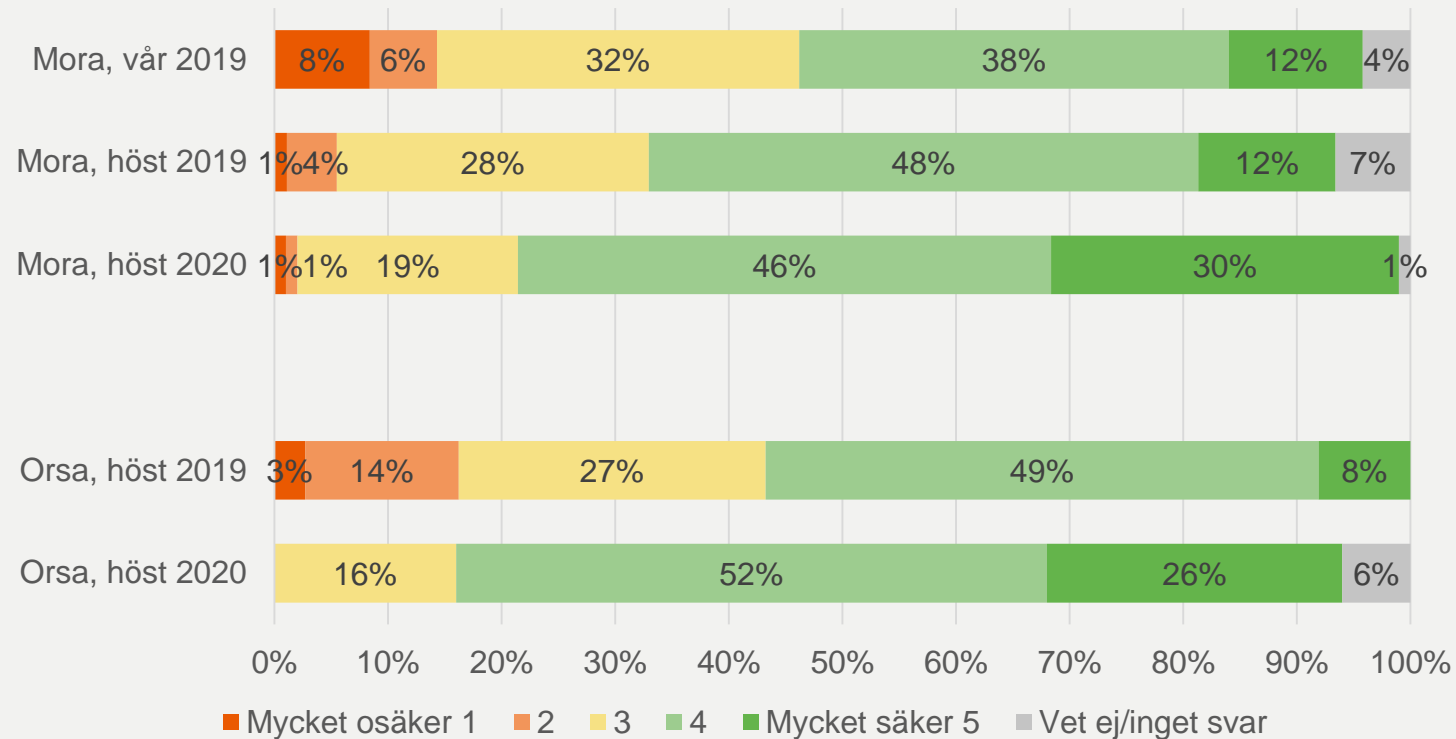
Andelen i Mora som upplever att man har ganska eller mycket tydliga rutiner kring orosanmälningar uppgår till 97 % vilket är en något högre nivå än för Orsa med 93 %. Man kan dock se en ökning från föregående mätning för både Orsa och Mora. Framförallt är det en ökning bland de som svarat "mycket tydliga", främst i Orsa.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Säkerhet anmälningsituation

Hur säker känner du dig inför en anmälningsituation till socialtjänsten i dagsläget?

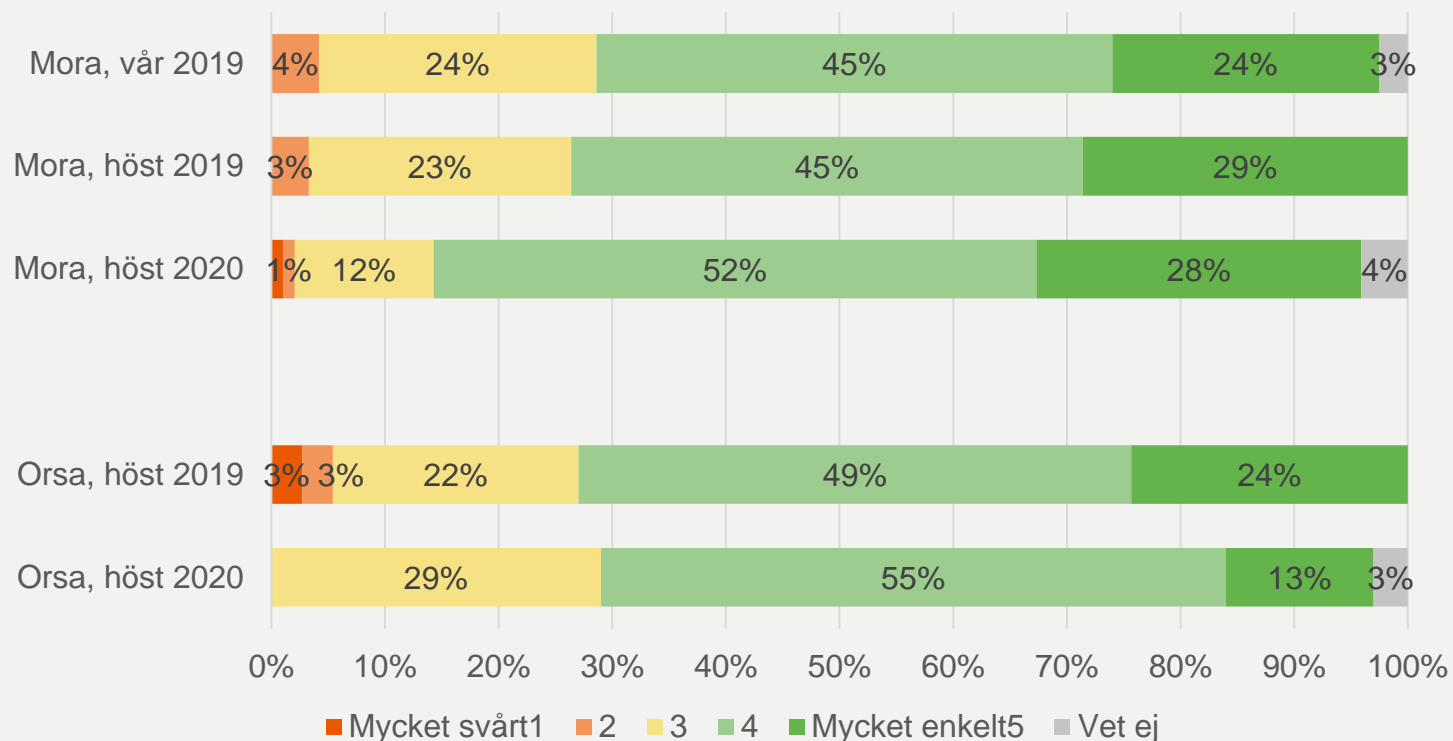
Andelen som känner sig säkra inför en anmälningsituation har ökat både i Mora och Orsa sedan föregående mätning. 76-78 % i både Orsa och Mora har i år svarat att de känner sig säkra, jämfört med 57-60 % förra hösten. Ökningen är störst i Orsa.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019: 119 bas Mora, höst 2020: 67
bas Mora, höst 2019: 91 bas Orsa, höst 2020: 31
bas Orsa, höst 2019: 37

Samtal med barn - känslor och gränser

Hur enkelt känner du att det är att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser i dagsläget?

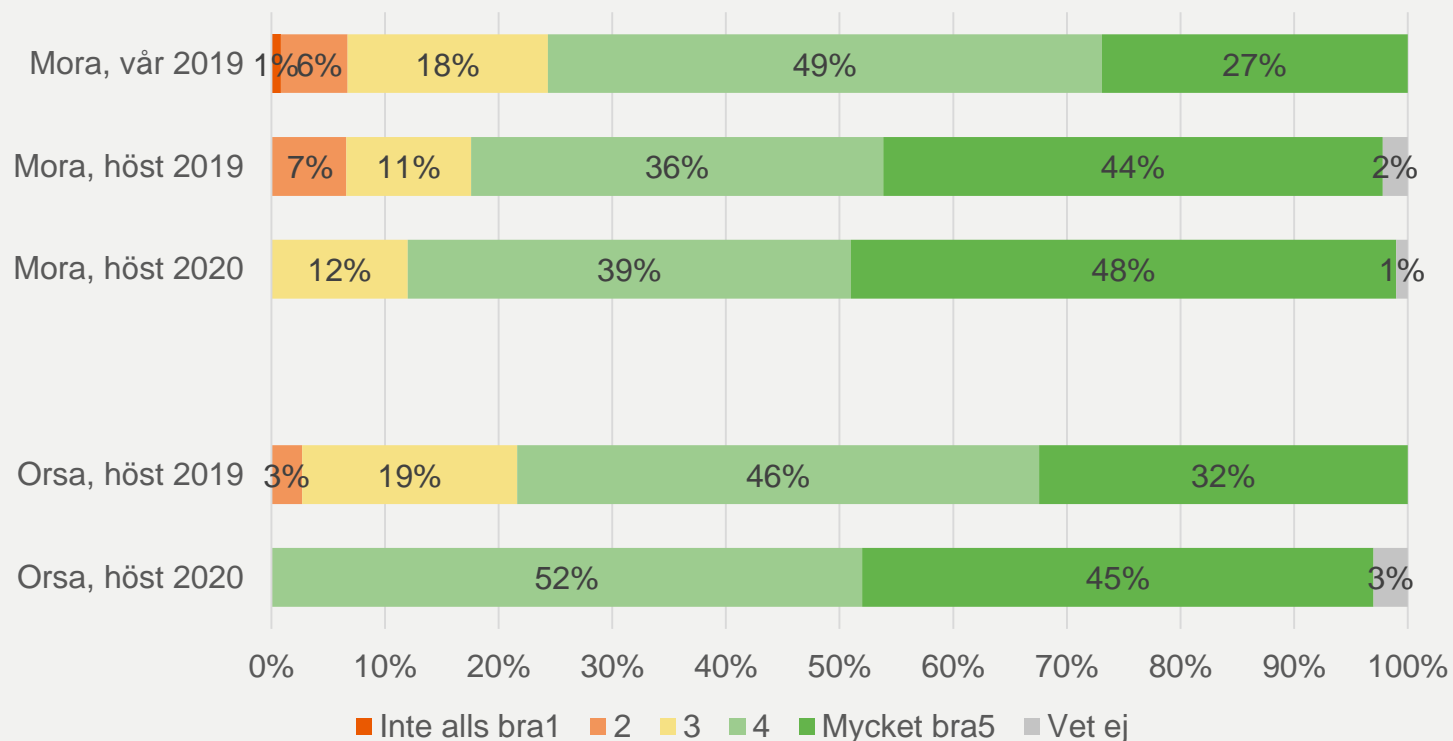
Andelen som tycker att det är enkelt att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser är i Orsa på en något lägre nivå jämfört med föregående mätning. I Mora har andelen säkra däremot ökat.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Kunskaper om anmälningsskyldigheten

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Anmälningsskyldigheten

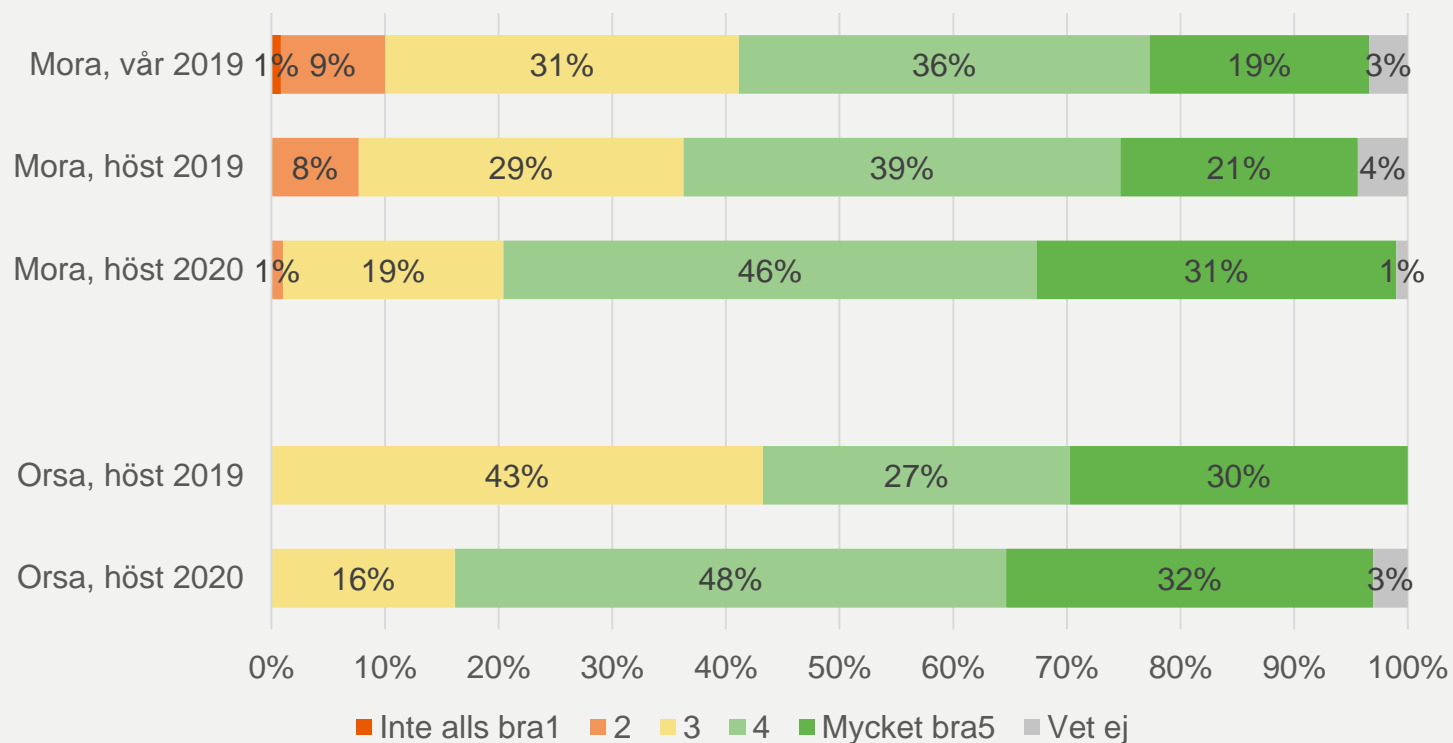
Andelen som skattar sin kunskap gällande anmälningsskyldigheten har ökat i både Orsa och Mora. Ökningen är störst i Orsa där 97 % skattar sin kunskap bra jämfört med 78 % föregående mätning. Ingen av de anställda i kommunerna svarar att deras kunskap inte är bra i årets mätning.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Kunskaper om brott mot barn

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Brott mot barn

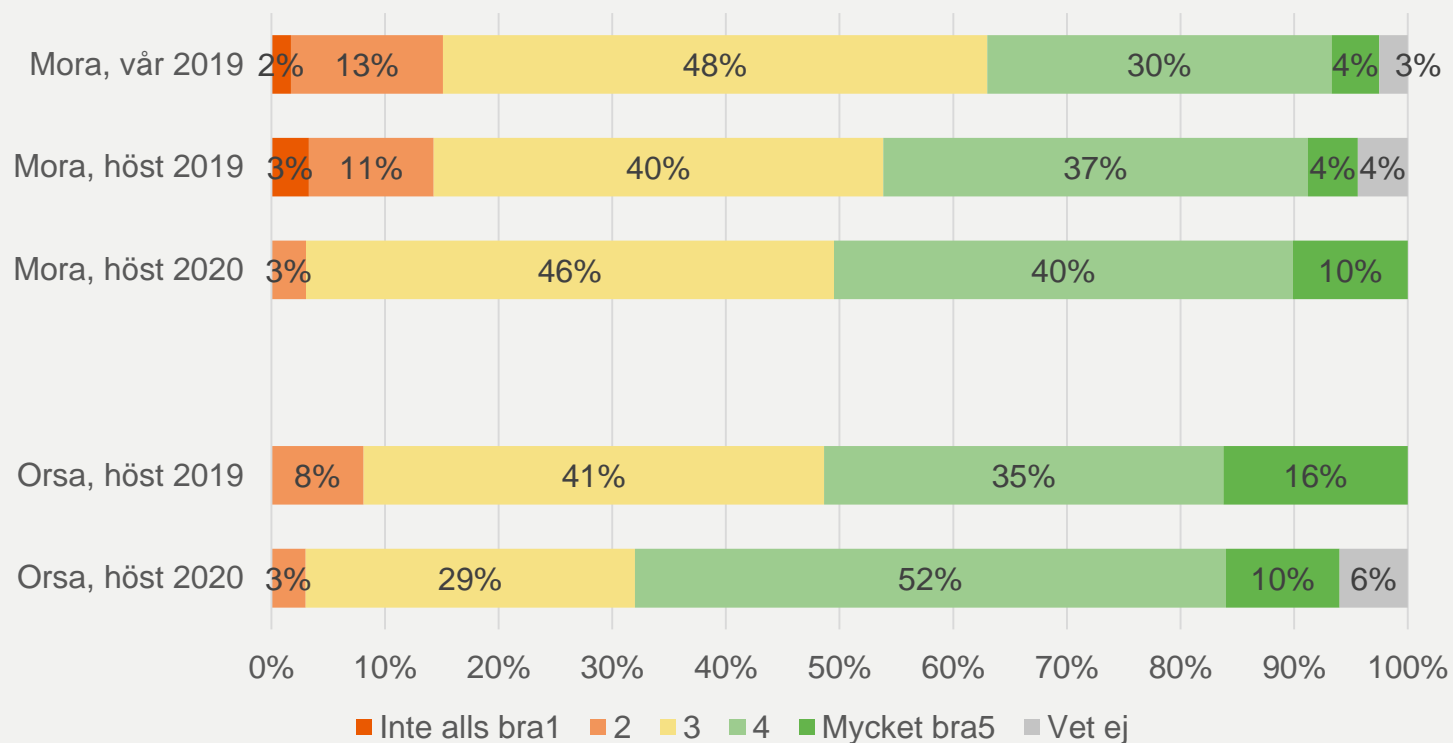
Även andelen som skattar sin kunskap gällande brott mot barn har ökat i både Orsa och Mora. 77-80 % i båda kommunerna skattar sina kunskaper som bra och ökningen jämfört med föregående mätning är störst i Orsa. I Orsa är det likt föregående år ingen anställd som upplever att deras kunskap inte är bra.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Kunskaper om signaler vid utsatthet

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Barns signaler vid utsatthet

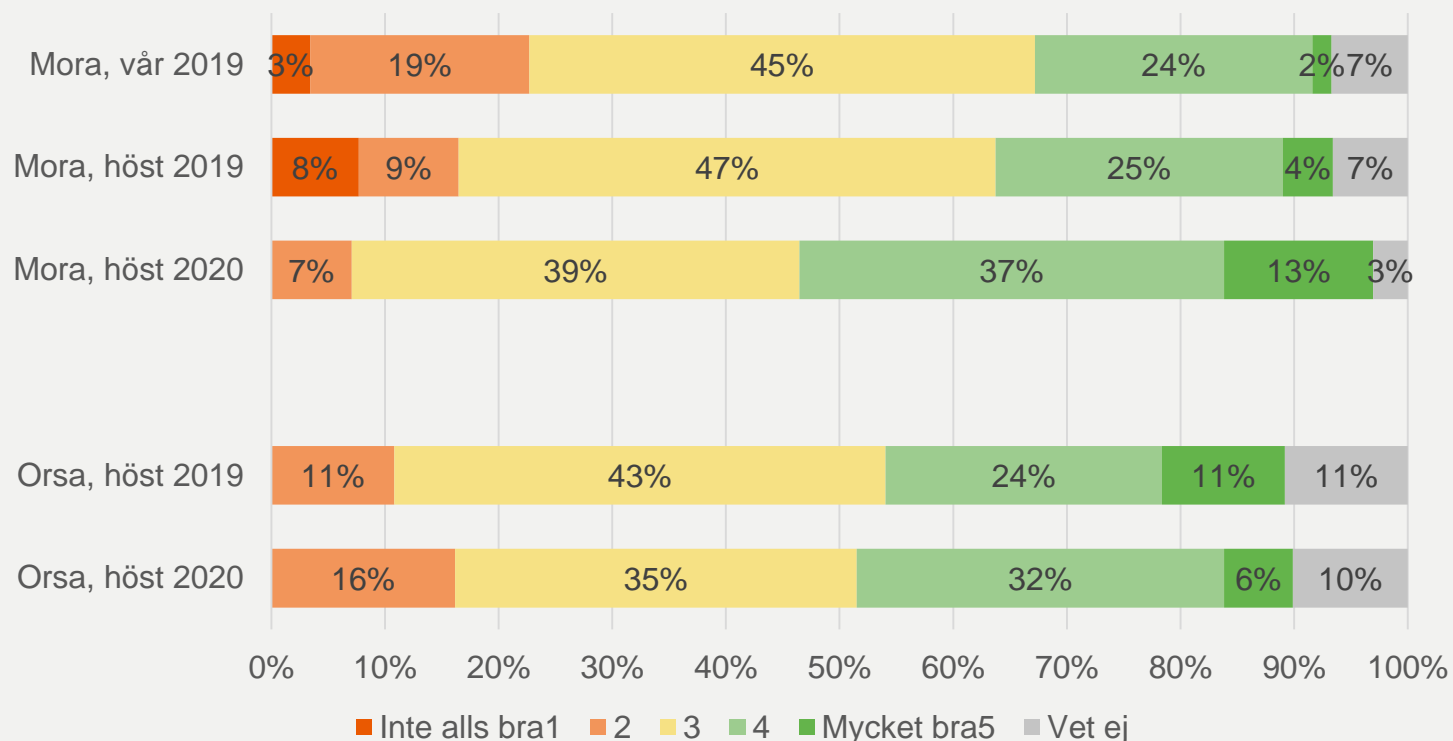
Andelen i Orsa som skattar sin kunskap om barns signaler vid utsatthet har ökat sedan föregående mätning då 51 % svarade att deras kunskap var bra, jämfört med 62 % i år. Kunskapen har även ökat i Mora, främst för de som upplever sig ha mycket bra kunskap parallellt med att andelen som upplever att de inte har kunskap minskat.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Kunskaper om bemötande

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Bemötande av brottsutsatta barn

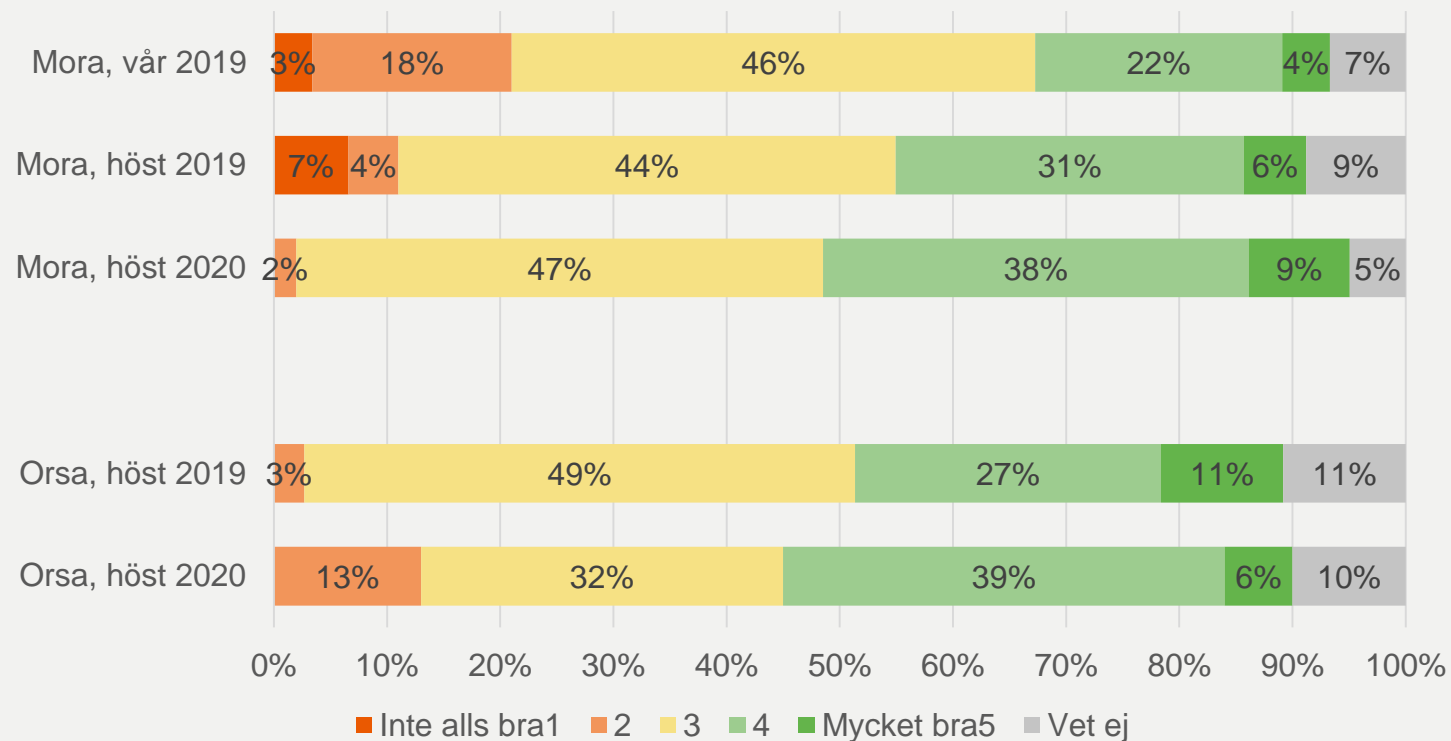
Gällande bemötandet av brottsutsatta barn är det likt föregående år något fler som uppskattar sin kunskap som god. Kunskapen har ökat speciellt jämfört med föregående år, främst i Mora där i år hälften upplever sig ha god kunskap jämfört med 29 % föregående mätning. I Orsa har dock även andelen som upplever att de inte har god kunskap ökat något.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019: 119 bas Mora, höst 2020: 67
bas Mora, höst 2019: 91 bas Orsa, höst 2020: 31
bas Orsa, höst 2019: 37

Kunskaper om konsekvenser av våld

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Konsekvenser av våld

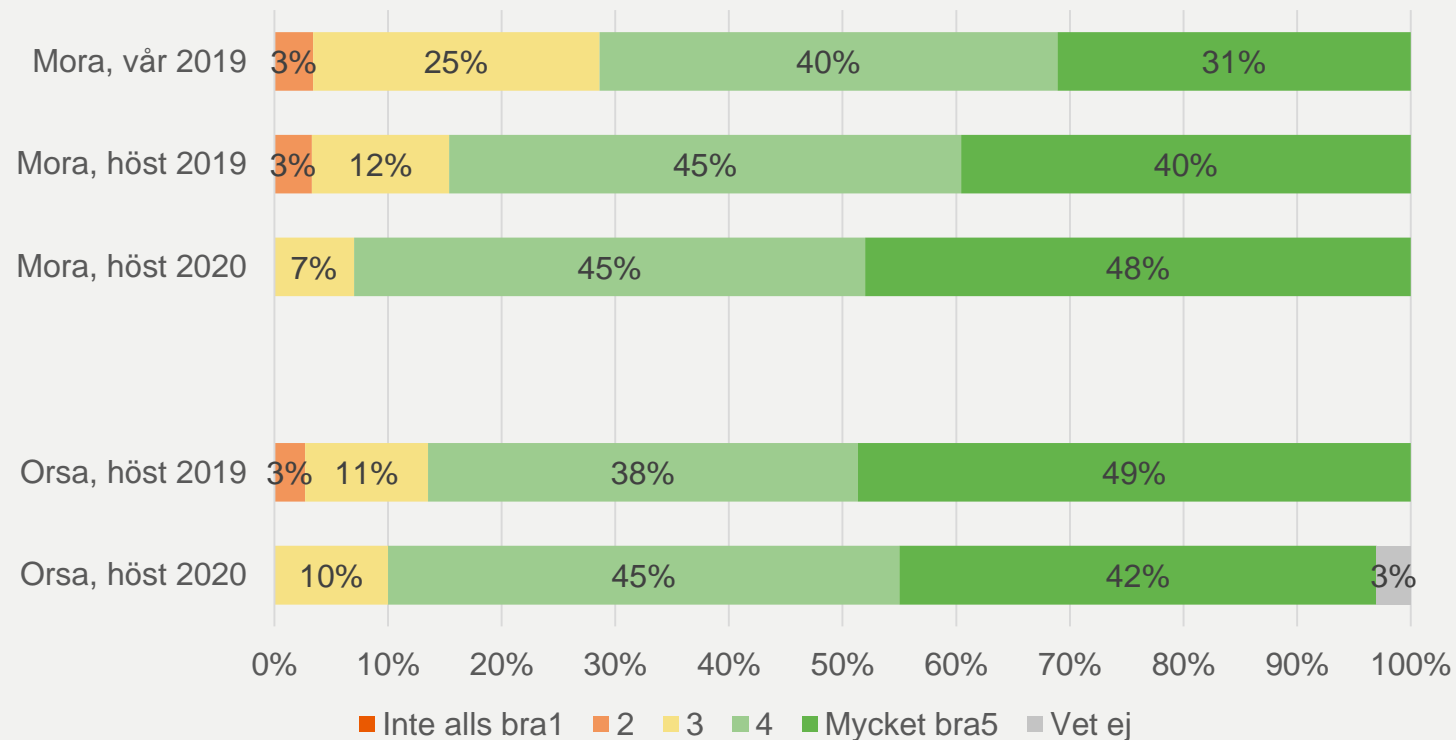
Även vad gäller konsekvenser av våld är kunskapen något lägre. Den upplevda kunskapen har dock ökat något i både Orsa och Mora. I Mora har även andelen som upplever att de inte har bra kunskap minskat, medan motsvarande andel i Orsa har ökat.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	66
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Kunskaper om barns rättigheter

Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden?
Barns rättigheter

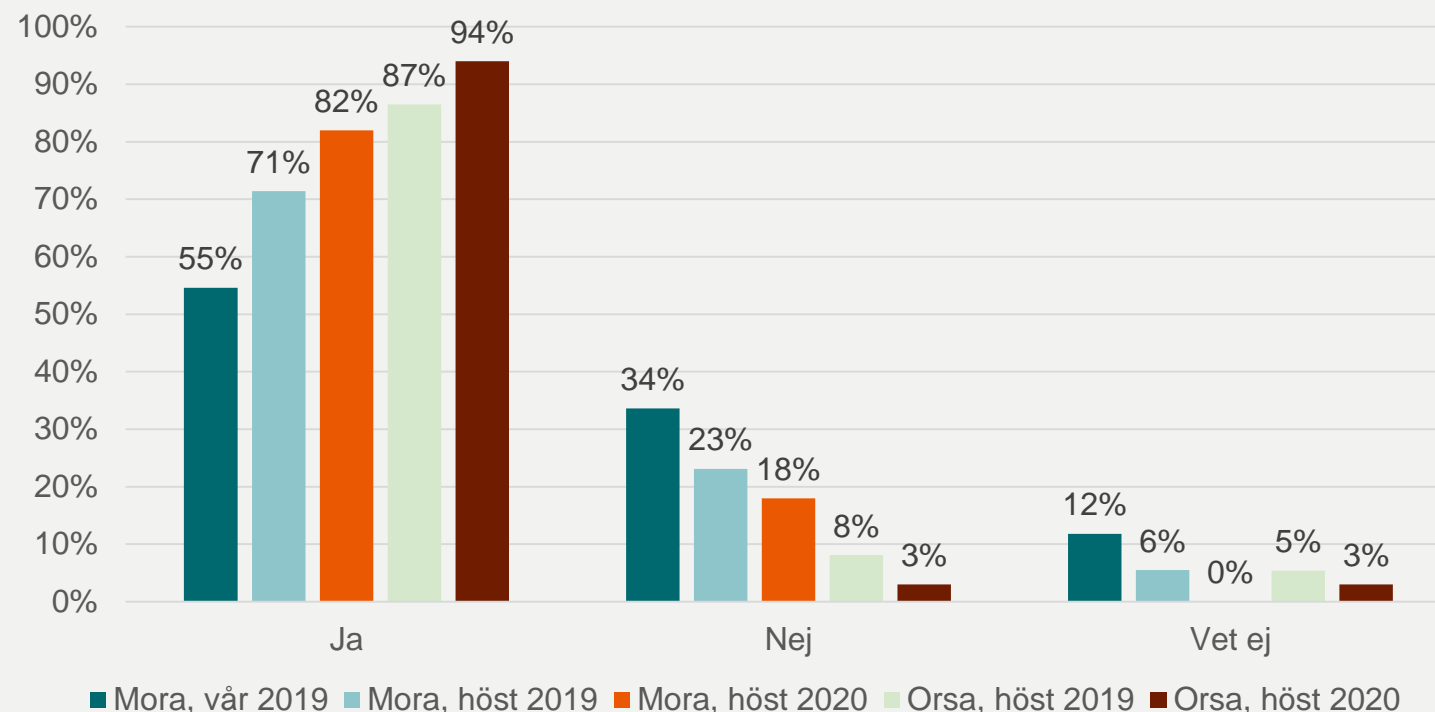
En stor andel, 87-93 %, bland de anställda i både Mora och Orsa skattar sin kunskap om barns rättigheter som god. I Mora har andelen ökat jämfört med föregående mätning, medan andelen som skattar sin kunskap som god i Orsa är på samma nivå som tidigare.

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Användande material – någon gång

Har du någon gång i din yrkesroll använt något material som t ex Stopp min kropp, Förskolebrevet eller Liten och Trygg för att prata med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser?

Andelen som har använt material för att prata med barn har ökat både i Orsa och Mora sedan föregående mätning. Ökningen är störst i Mora, medan andelen som använt sig av materialet dock är större i Orsa. Även föregående år svarade de anställda i Orsa i högre grad att de använt sig av material.

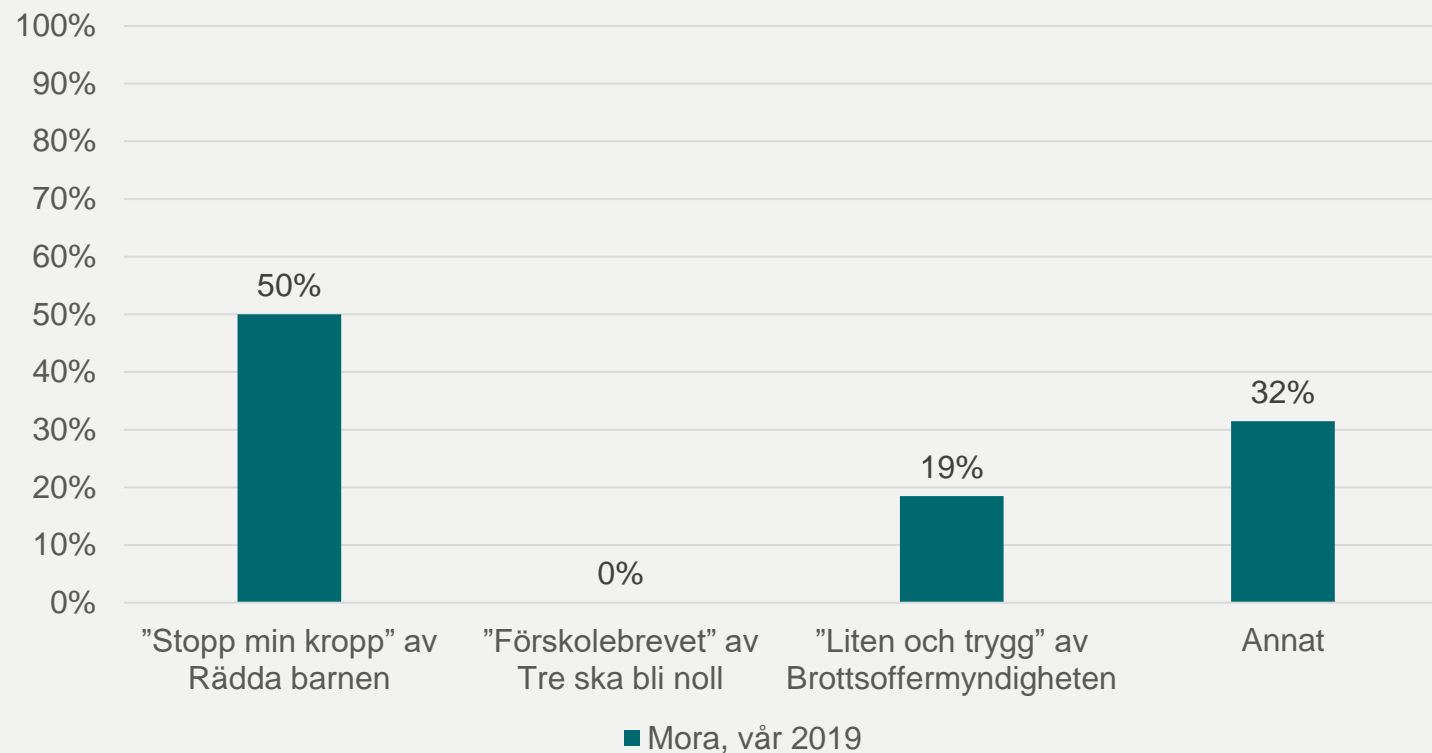
Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Material använt vår 2019

Vilket material har du använt?

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

bas Mora, vår 2019: 54

bas Mora, höst 2019: -

bas Orsa, höst 2019: -

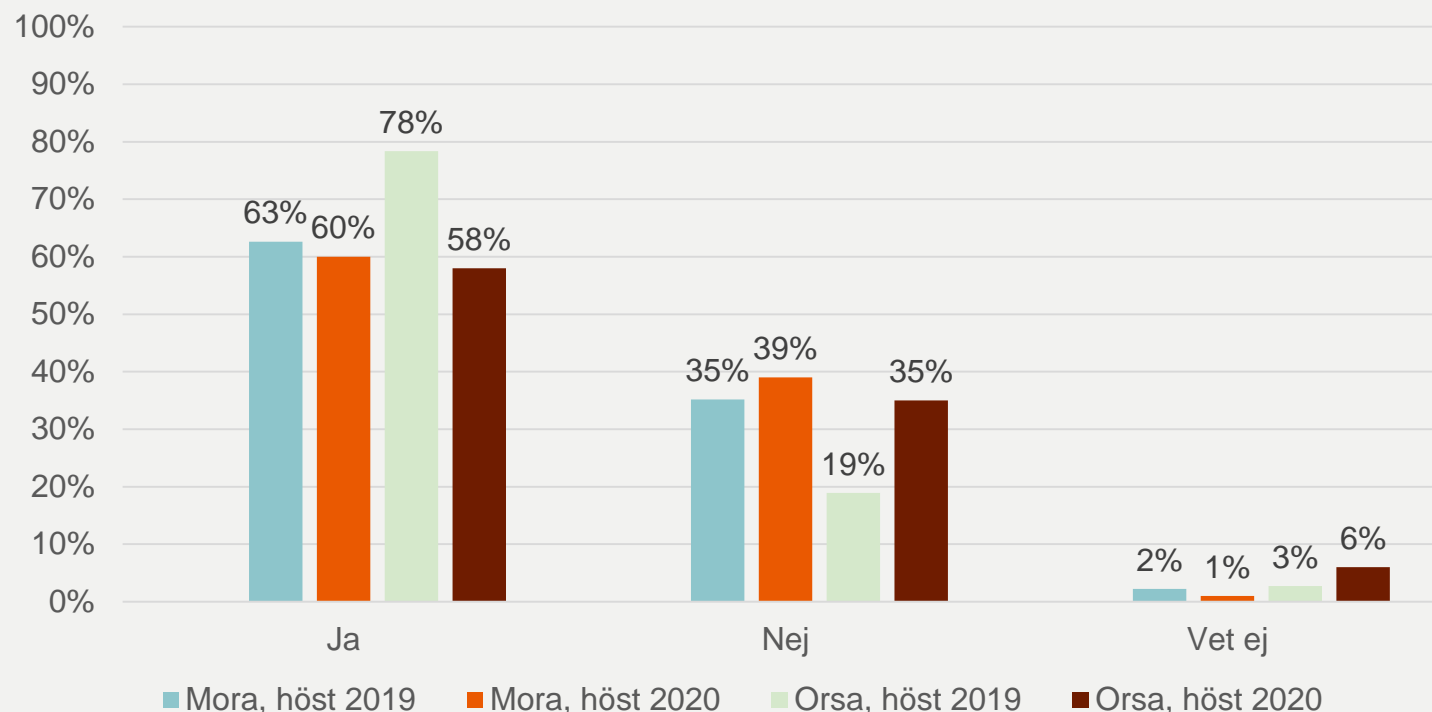
Använder sig av något material i sin yrkesroll idag

I mätningen som genomfördes våren 2019 i Mora användes Stopp min kropp av 50% av personalen och Liten och Trygg av 19%.

Vår

Användande material - idag

Använder du dig av något material i din yrkesroll idag, för att prata med barn om känslor, rättigheter och kroppsgänser?

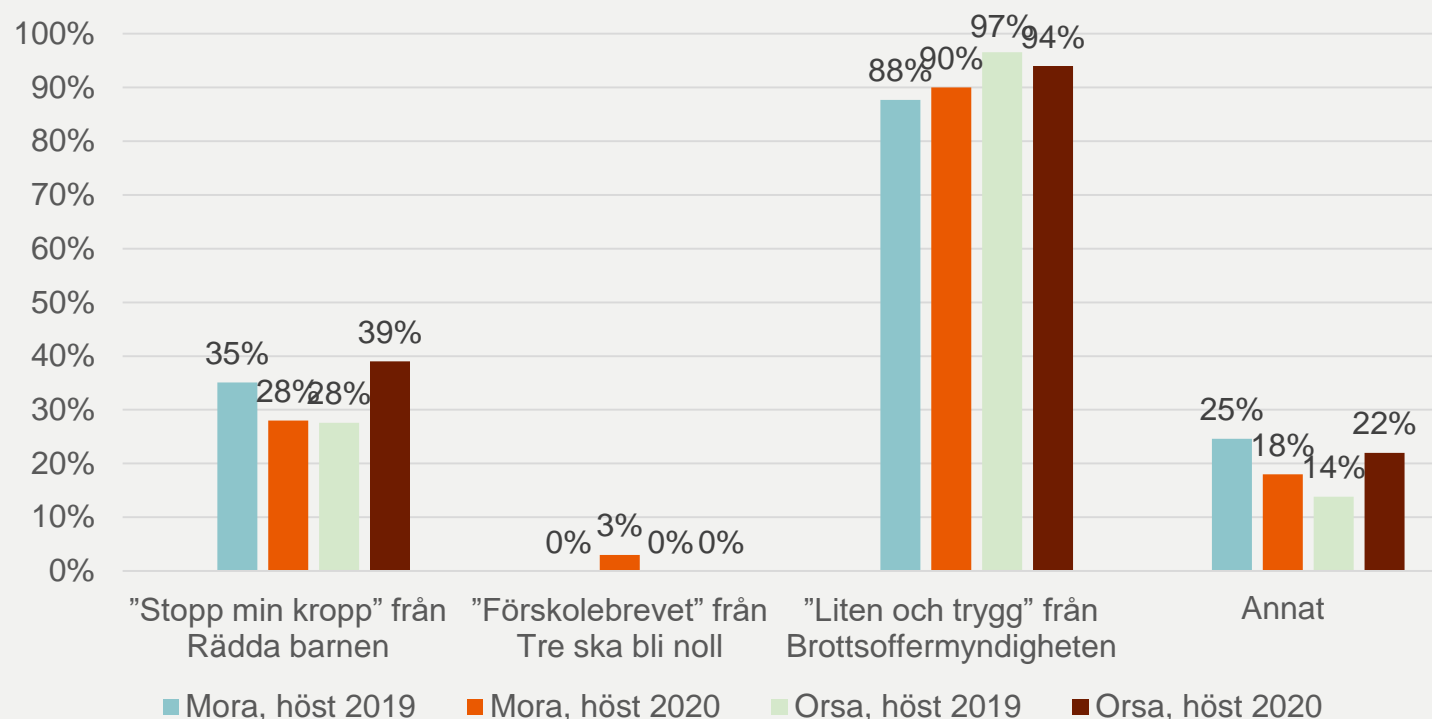
Andelen som använder sig av material i sin yrkesroll idag är ungefär lika stor i Orsa och Mora. De anställda i Mora använder sig av material i ungefär samma grad som vid föregående mätning, medan andelen som använder sig av material i Orsa har minskat.

Höst

bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Material som används idag

Vilket material använder du?

Av de som svarar att de använder sig av material i sin yrkesroll idag är det främst "Liten och Trygg" som används. Även "Stopp min kropp" används i viss utsträckning medan endast 3 % i Mora svarar att de använder "Förskolebrevet".

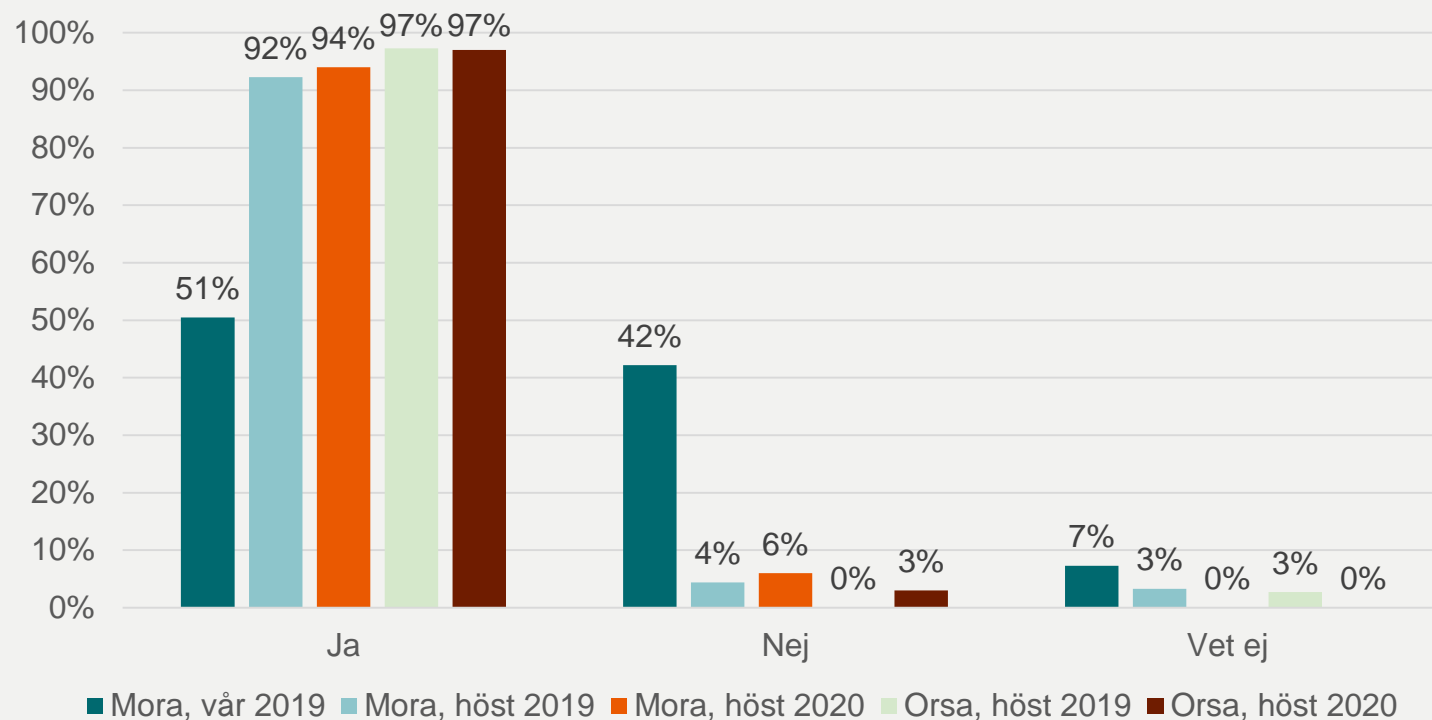
Vår +
höst

bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	40
bas Mora, höst 2019:	57	bas Orsa, höst 2020:	18
bas Orsa, höst 2019:	29		

Använder sig av något material i sin yrkesroll idag

Kännedom Liten & Trygg

Känner du till handledningen Liten & Trygg?

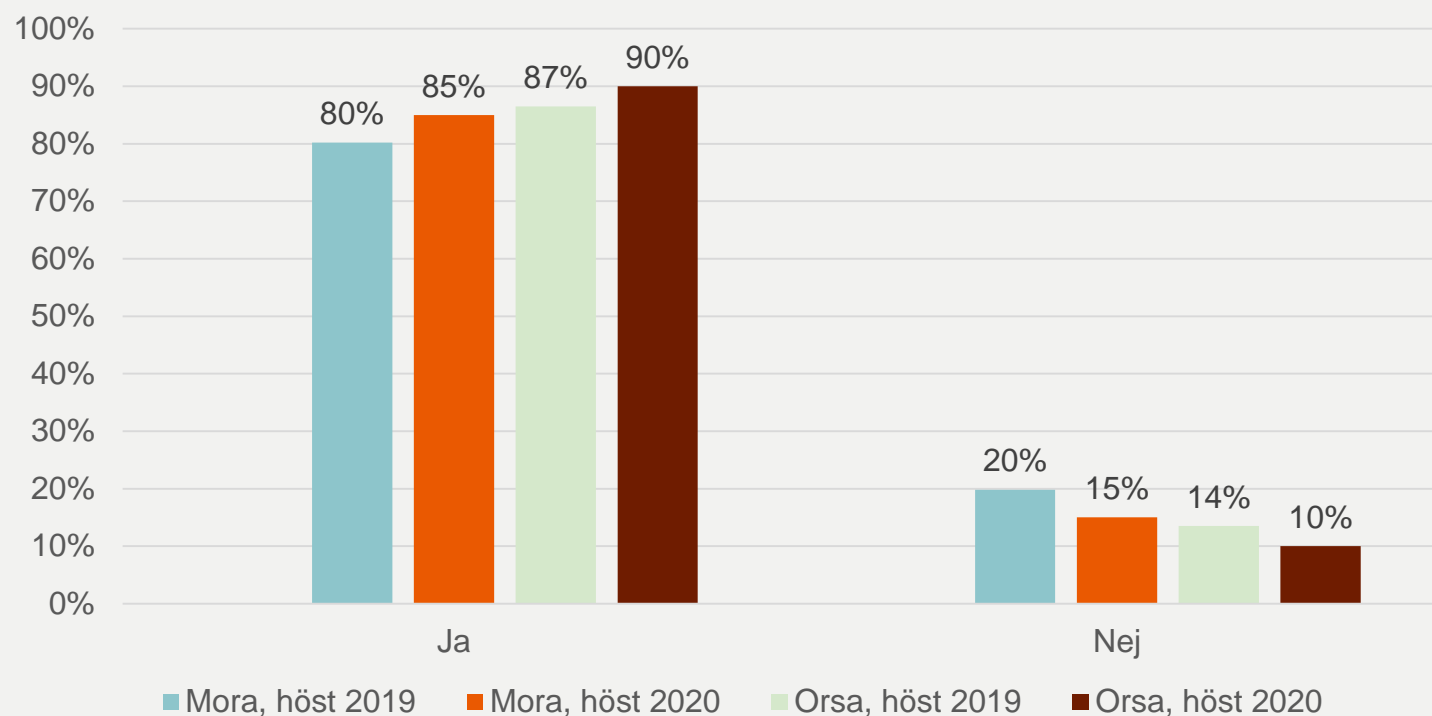
Andelen som känner till "Liten och Trygg" är ungefär lika stor i år som föregående mätning. Jämfört med mätningen våren 2019 känner dock klart fler av de anställda i Mora till "Liten och Trygg".

Vår +
höst

bas Mora, vår 2019: 109 bas Mora, höst 2020: 66
bas Mora, höst 2019: 91 bas Orsa, höst 2020: 31
bas Orsa, höst 2019: 37

Genomfört Liten & Trygg

Har du gått utbildningen Liten & Trygg som anordnades av din arbetsgivare?

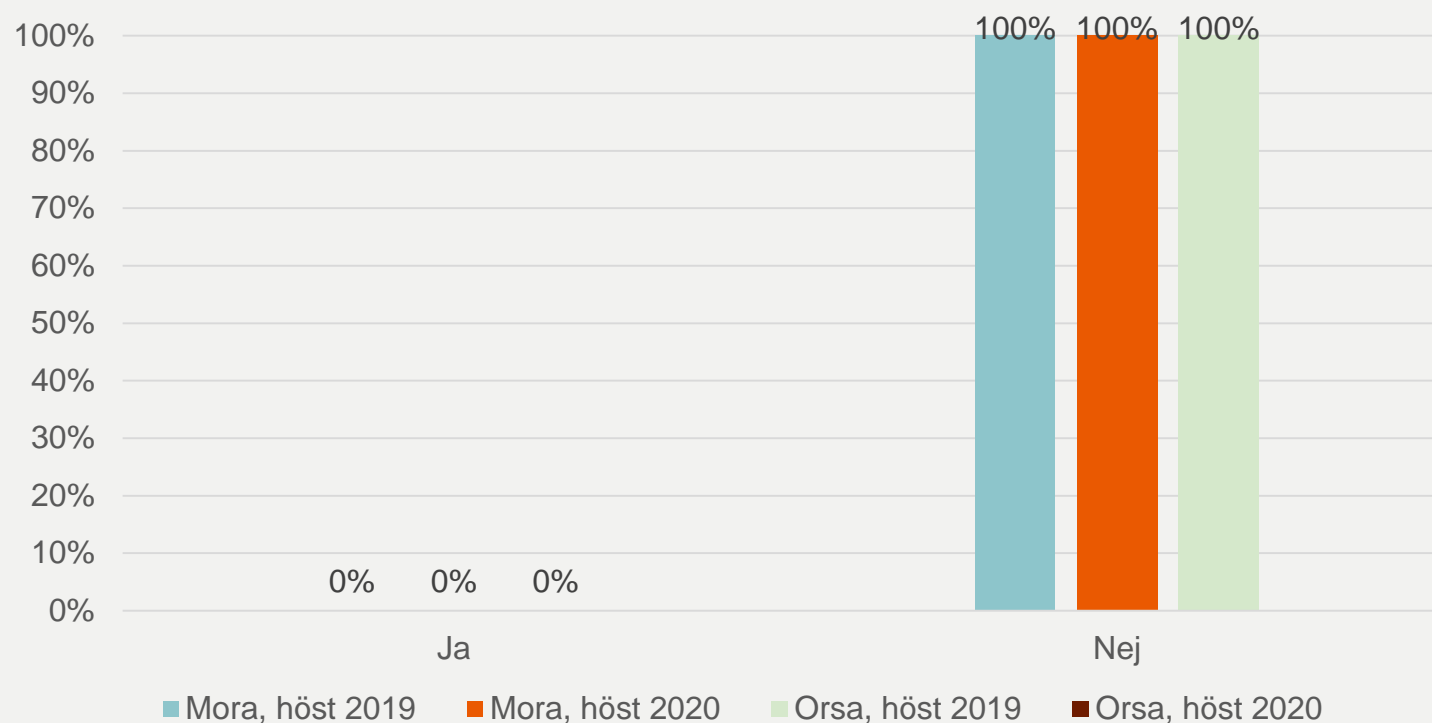
85% respektive 90% har i senaste mätningen gått utbildningen Liten & trygg i arbetsgivarens regi.

Höst

bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	66
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Genomförande online

Har du själv genomfört utbildningen Liten & Trygg online?

Likt föregående år har ingen av de som inte genomfört utbildningen med arbetsgivaren genomfört den själva online.

Höst

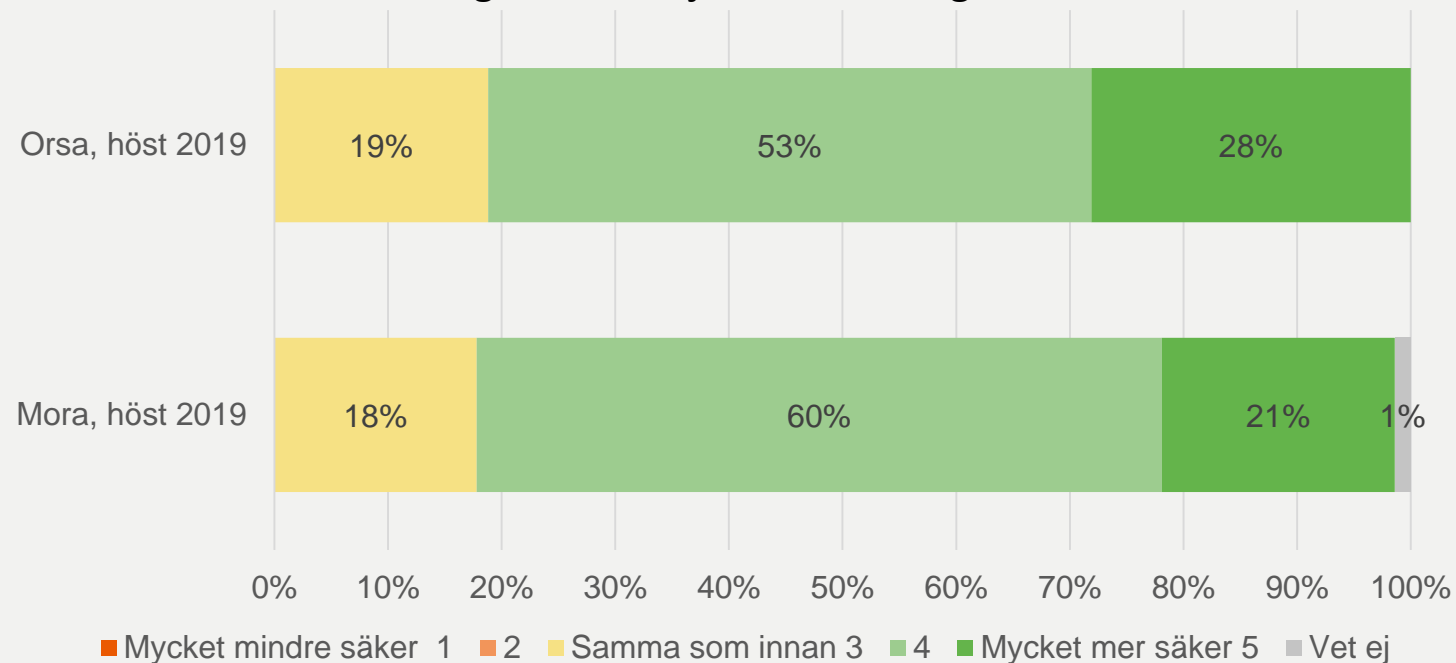
bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	10
bas Mora, höst 2019:	18	bas Orsa, höst 2020:	<5
bas Orsa, höst 2019:	5		

Har inte genomfört utbildningen anordnad av arbetsgivaren

Säkerhet anmälningssituation

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du då att du känner dig mer eller mindre säker kring anmälningssituationen för orosanmälan?

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

80% av alla som genomfört utbildningen uppger att de känner sig mer säkra kring anmälningssituationen för orosanmälan. Ingen har angett att de känner sig mindre säkra.

Höst

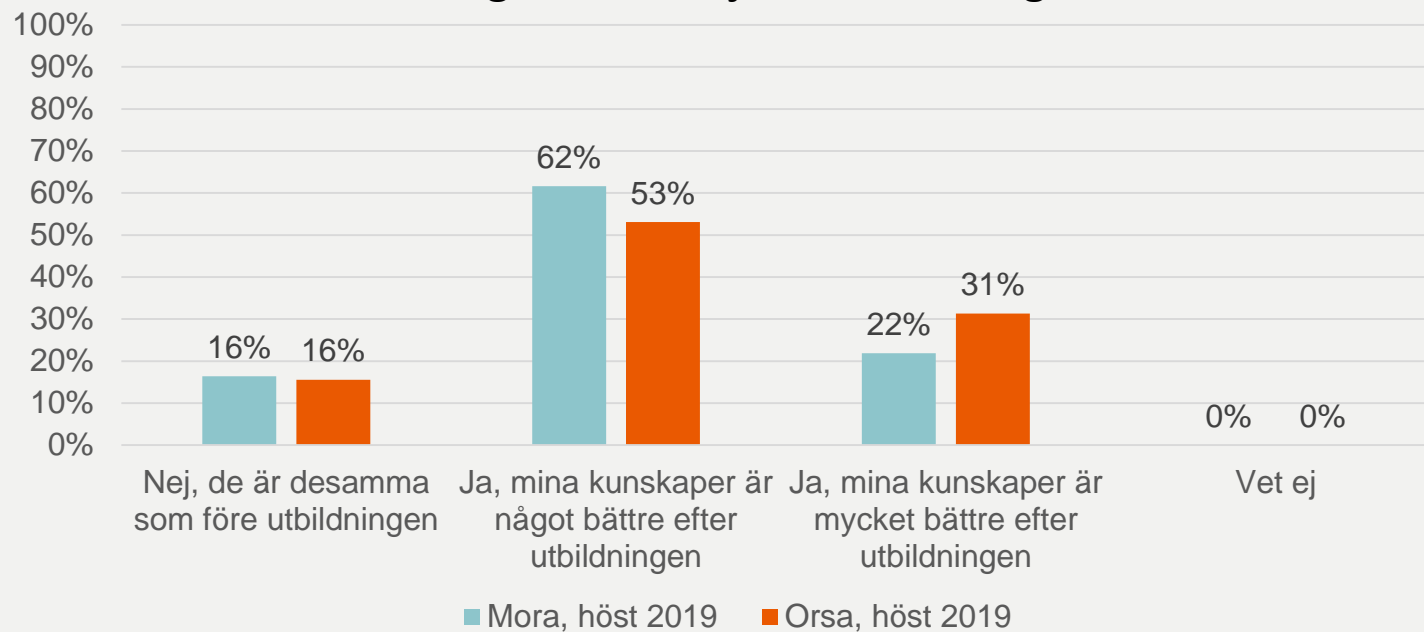
bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap anmälningsskyldighet

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Anmälningsskyldigheten

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

84% i såväl Mora som Orsa upplever att kunskaperna kring anmälningsskyldigheten har ökat efter att utbildningen genomförts.

Höst

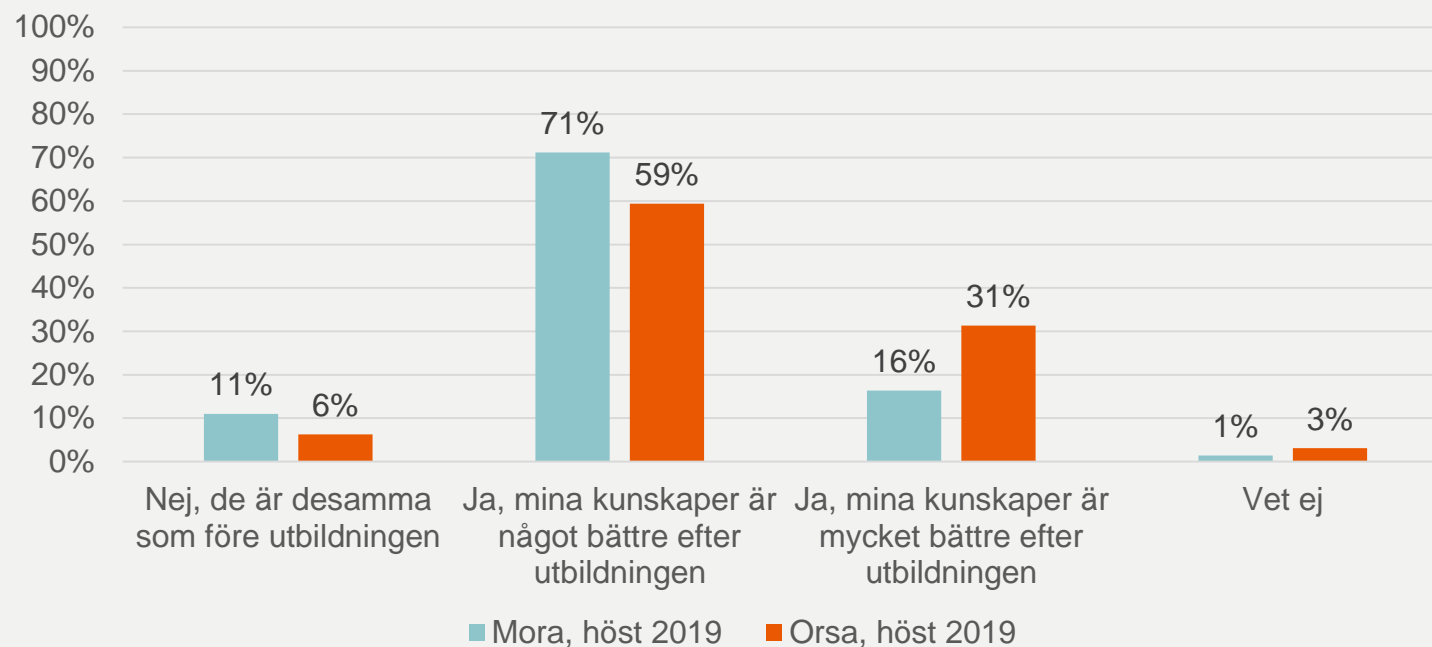
bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap brott mot barn

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Brott mot barn

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

Även vad gäller brott mot barn upplever man att kunskapen ökat något eller mycket efter utbildningen. 87% i Mora och 90% i Orsa har svarat att deras kunskaper är bättre efter utbildningen.

Höst

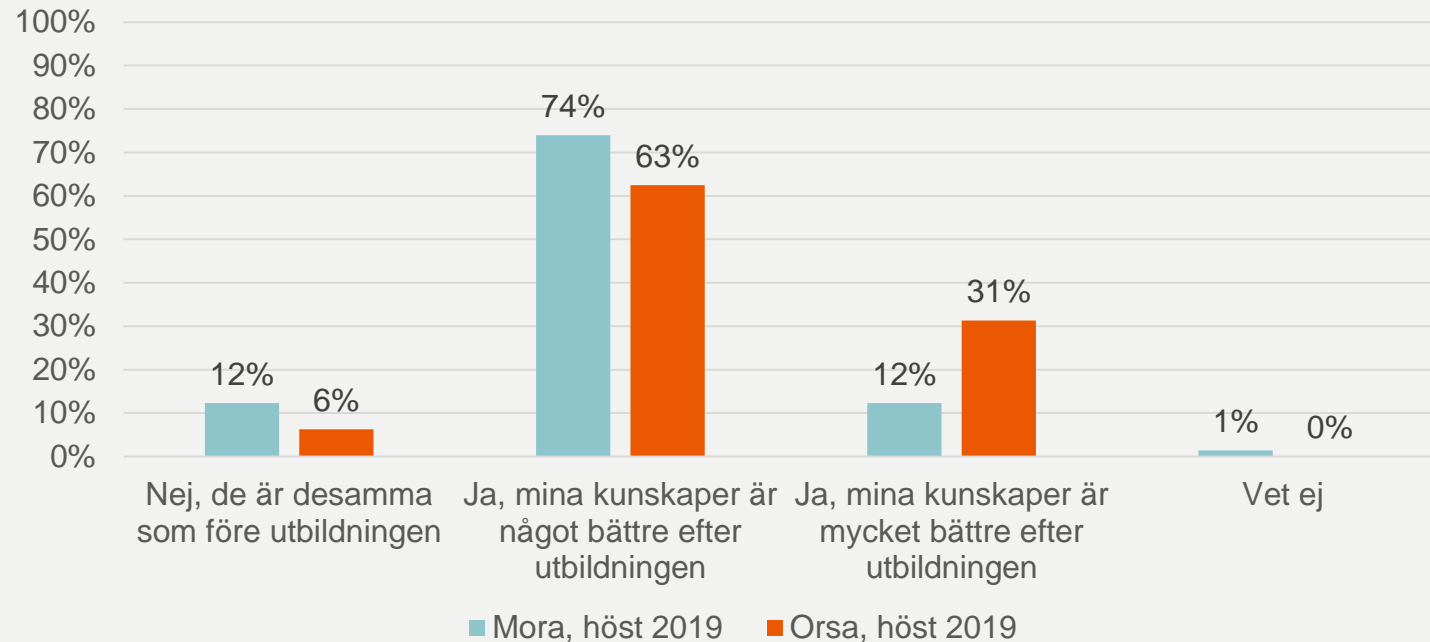
bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap barns signaler

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Barns signaler vid utsatthet

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

Bland personalen i Mora är det efter utbildningen 86% som upplever att deras kunskaper omkring barns signaler om utsatthet ökat, motsvarande siffra för Orsa är 94%, varav 31% svarat att de blivit mycket bättre.

Höst

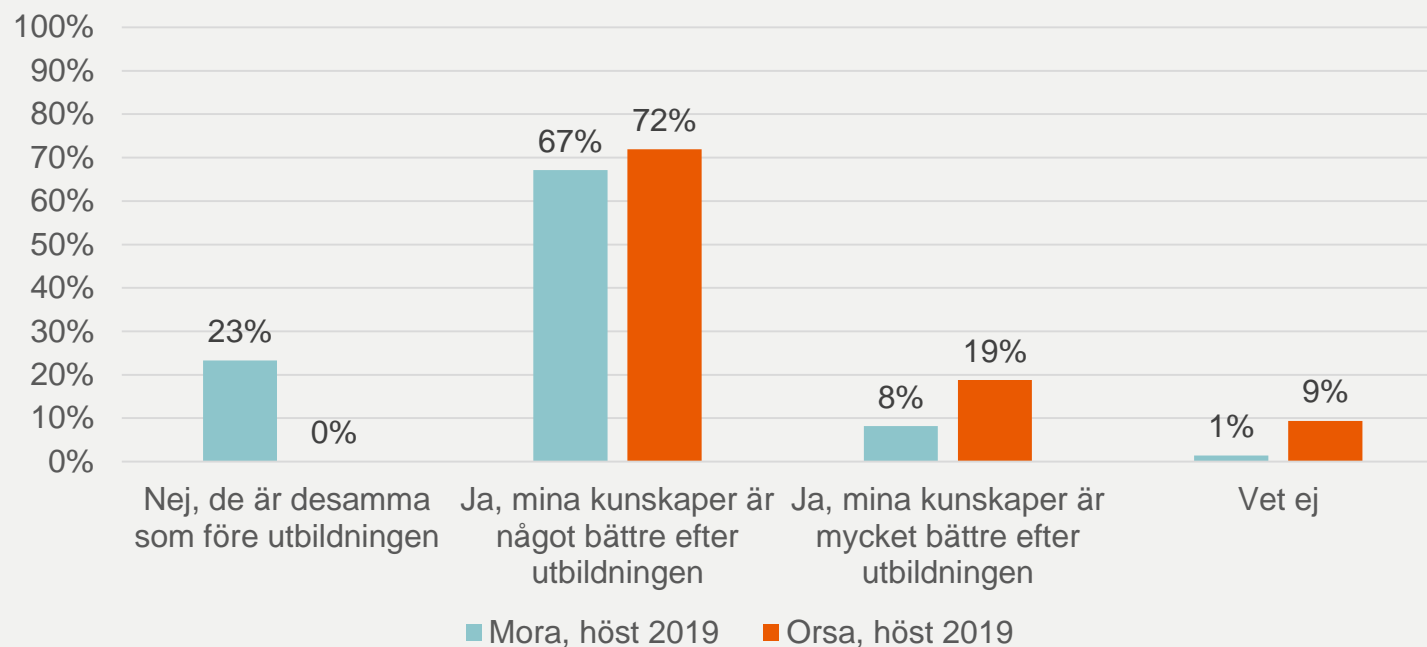
bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap bemötande

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Bemötande av brottsutsatta barn

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

I Mora är det 23% som upplever att de har samma kunskaper vad gäller bemötandet av brottsutsatta barn som före utbildningen. 75% svarar att kunskaperna är bättre och 89% i Orsa upplever att deras kunskaper blivit bättre.

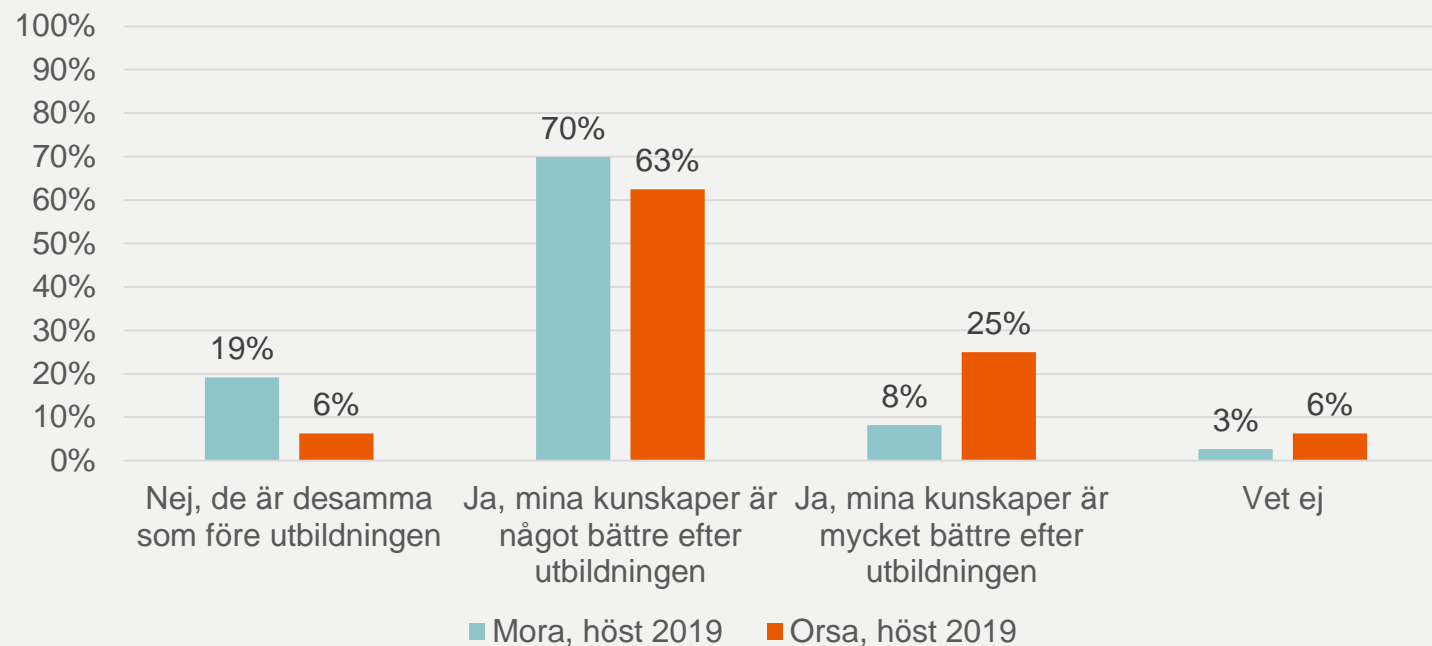
Höst

bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap konsekvenser av våld

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Konsekvenser av våld
Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

En något större andel i Mora än i Orsa som upplever att deras kunskaper om konsekvenser av våld är desamma som före utbildningen. Totalt svarar dock 78% att de är bättre efter. Motsvarande andel för Orsa är 88%.

Höst

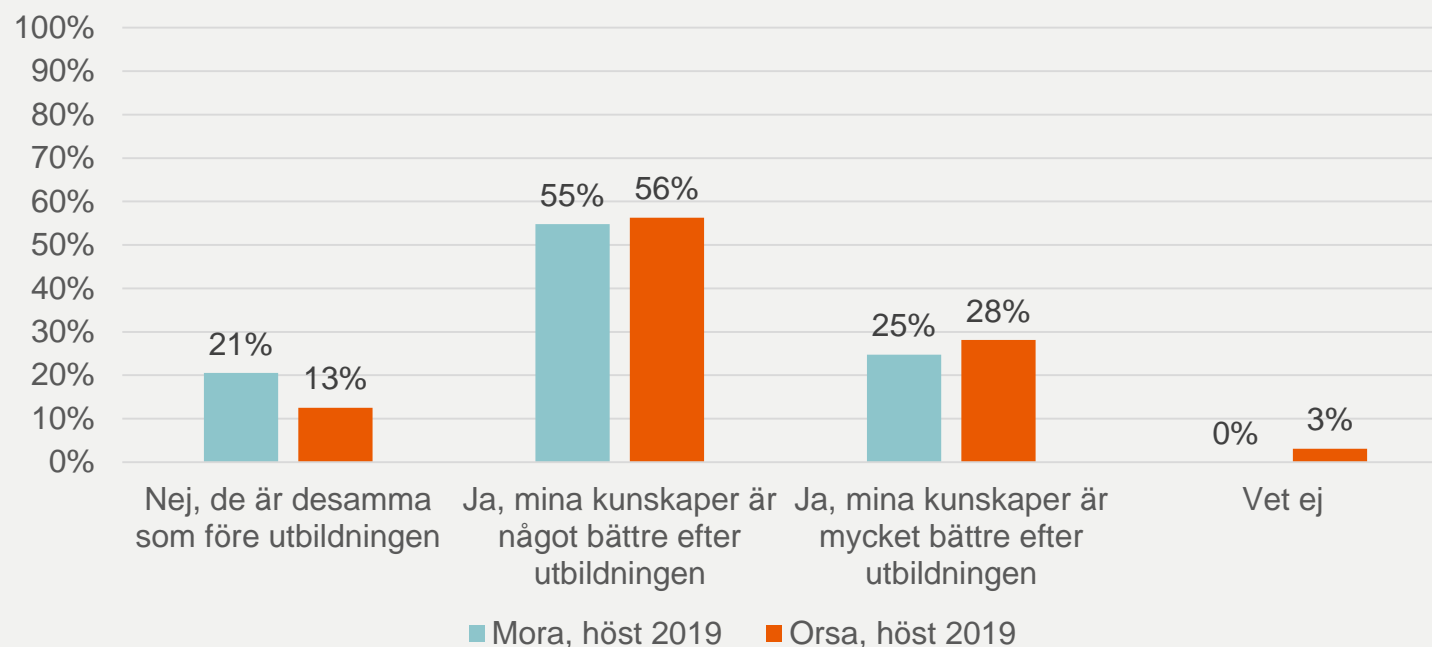
bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare

Kunskap barns rättigheter

Efter att du har genomfört utbildningen Liten & Trygg, upplever du att dina kunskaper har ökat inom följande...? Barns rättigheter

Obs! Denna fråga ställdes ej i undersökningen år 2020

Vad gäller kunskapen om barns rättigheter är det även där 1 av 5 som upplever att kunskapen är på samma nivå som före utbildningen i Mora, men totalt upplever 4 av 5 att kunskaperna ökat efter utbildningen.

Höst

bas Mora, vår 2019: -
bas Mora, höst 2019: 73
bas Orsa, höst 2019: 32

Har gått utbildningen Liten & trygg anordnad av arbetsgivare?

Statistiska tester – parat t-test

På kommande sida visas signifikanta skillnader efter genomförande av parat t-test på förändringar på medelvärdesnivå på påståenden som förekommit i såväl vår- som höstmätningen. I ett t-test ställer man två grupper mot varandra för att se om det är signifikanta skillnader, dvs en skillnad som är tillräckligt stor för att man kan dra slutsatsen att skillnaden är statistiskt tillförlitlig. Med parat menas att man tittar på samma individer vid två mätningar, i det här fallet jämförs svaren hos de individer som genomfört undersökningen både höst 2019 och höst 2020.

Det är 75 individer som vi kunnat följa mellan före- och eftermätningen och som svarat att de gått utbildningen Liten och Trygg vars svar är testade. 50 individer kommer arbetar i Mora kommun och 25 i Orsa kommun.

Där det finns en signifikant skillnad mellan svaren från undersökningen hösten 2019 och hösten 2020 markeras det med en asterisk.

Parat t-test

höst 2019 och höst 2020

	Medel höst 2019	Medel höst 2020	Differens	n
Hur säker känner du dig inför en anmälningssituation till socialtjänsten i dagsläget?	3,71	4,11	0,40*	73
Hur enkelt känner du att det är att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser i dagsläget?	3,97	4,11	0,14	72
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Anmälningsskyldigheten	4,18	4,43	0,26*	74
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Brott mot barn	3,74	4,19	0,45*	73
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Barns signaler vid utsatthet	3,36	3,65	0,29*	72
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Bemötande av brottsutsatta barn	3,24	3,60	0,36*	67
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Konsekvenser av våld	3,40	3,56	0,16	63
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Barns rättigheter	4,24	4,36	0,12	75

*signifikant skillnad mellan mätningarna

Parat t-test vår 2019 och höst 2019

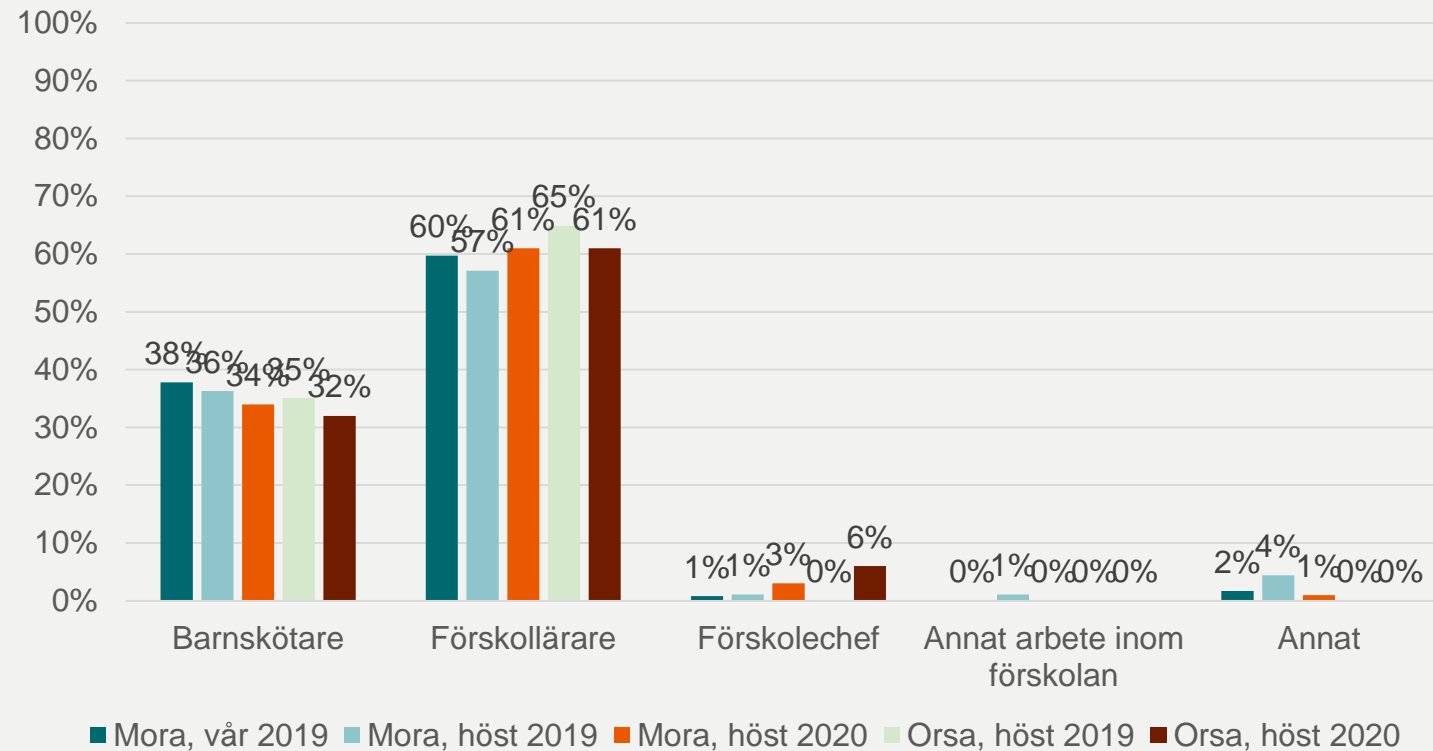
	Medel vår 2019	Medel höst 2019	Differens	n
Hur säker känner du dig inför en anmälningssituation till socialtjänsten i dagsläget?	3,44	3,75	0,31*	61
Hur enkelt känner du att det är att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser i dagsläget?	3,92	3,94	0,02	63
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Anmälningsskyldigheten	3,92	4,15	0,23*	65
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? – Brott mot barn	3,69	3,73	0,03	62
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Barns signaler vid utsatthet	3,18	3,31	0,13	62
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Bemötande av brottsutsatta barn	2,97	3,10	0,14	59
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Konsekvenser av våld	3,05	3,27	0,22*	59
Hur skattar du dina kunskaper idag inom följande områden? - Barns rättigheter	3,97	4,17	0,20*	65

*signifikant skillnad mellan mätningarna

Bakgrundsfrågor

Yrkesroll

Jag arbetar som:

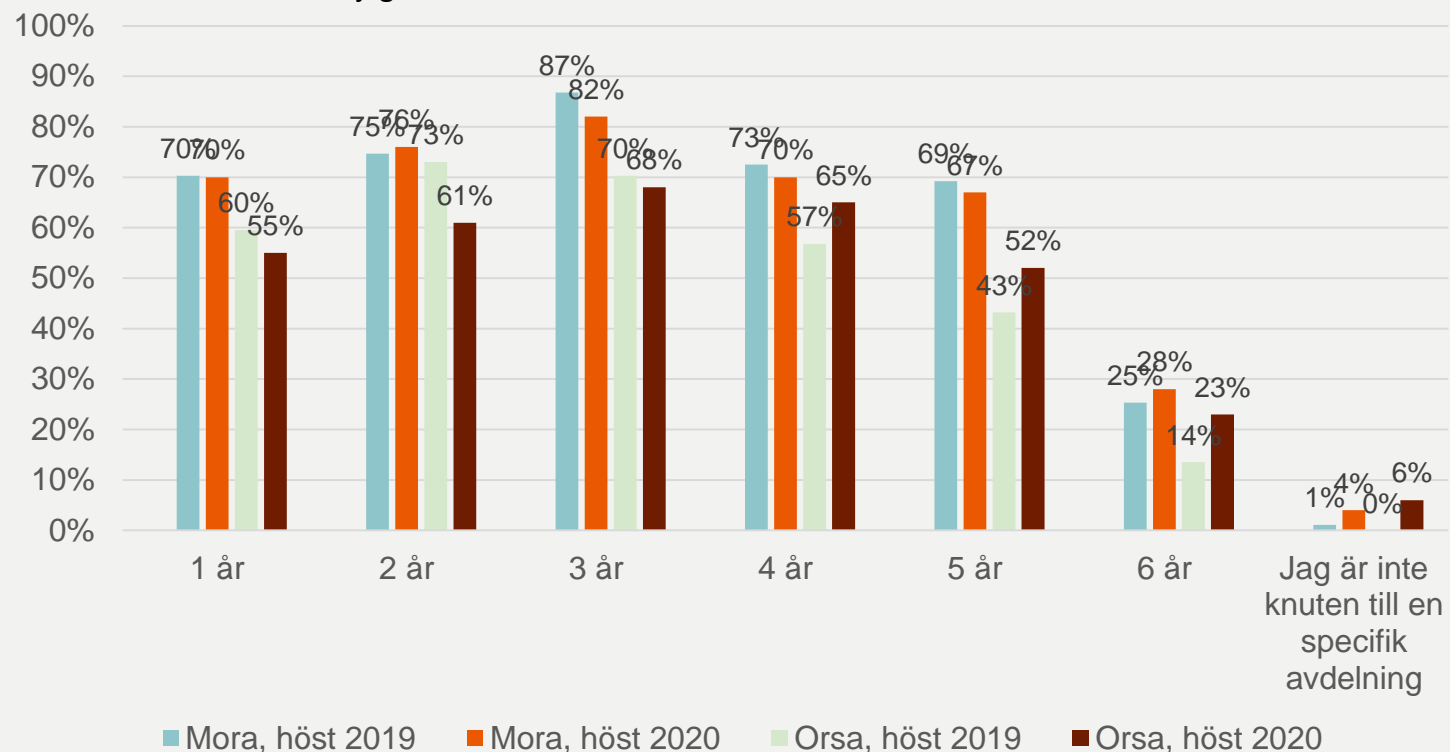
bas Mora, vår 2019:	119	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Vår +
höst

Ålder barn

Vilka åldrar är det på barnen på den avdelning där du huvudsakligen arbetar?

flera val möjliga

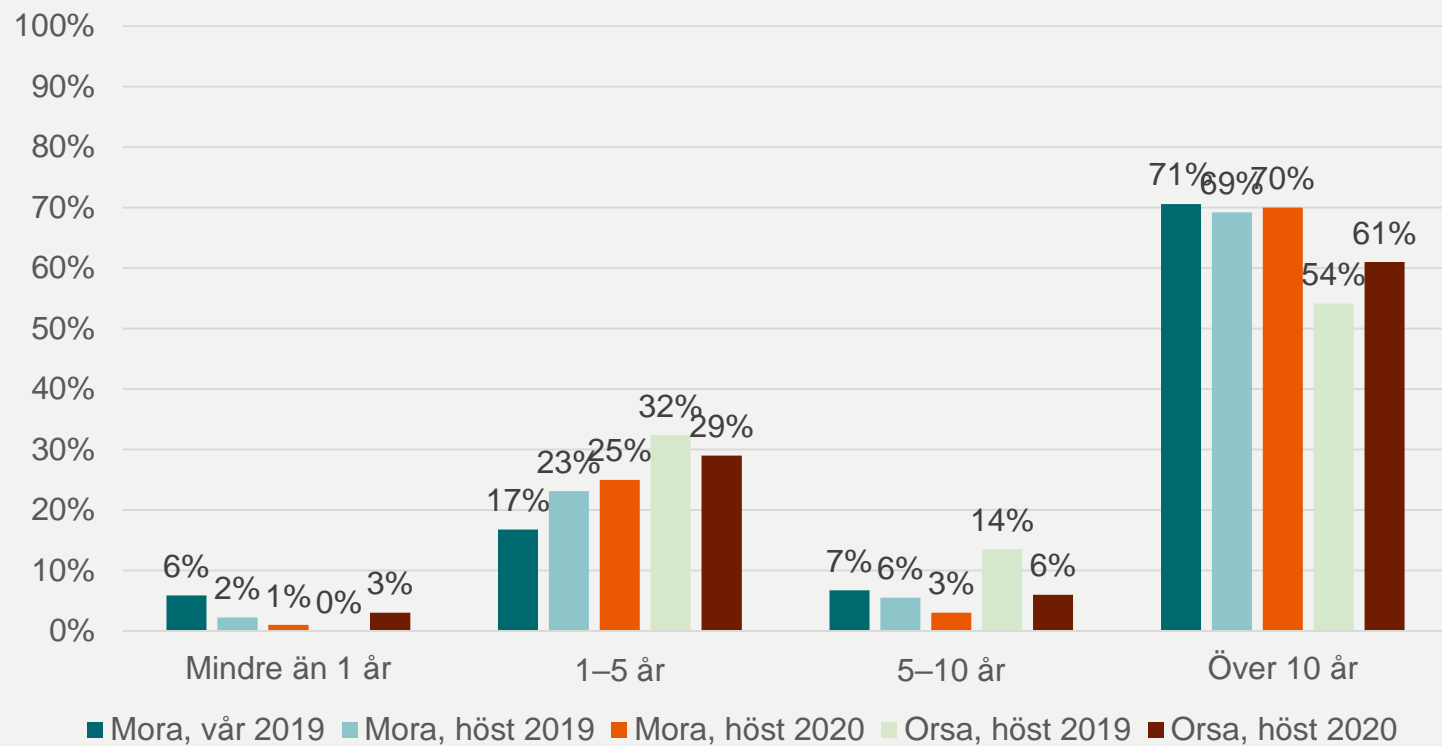

bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

Höst

Antal år i förskola

Jag har arbetat på förskola i:

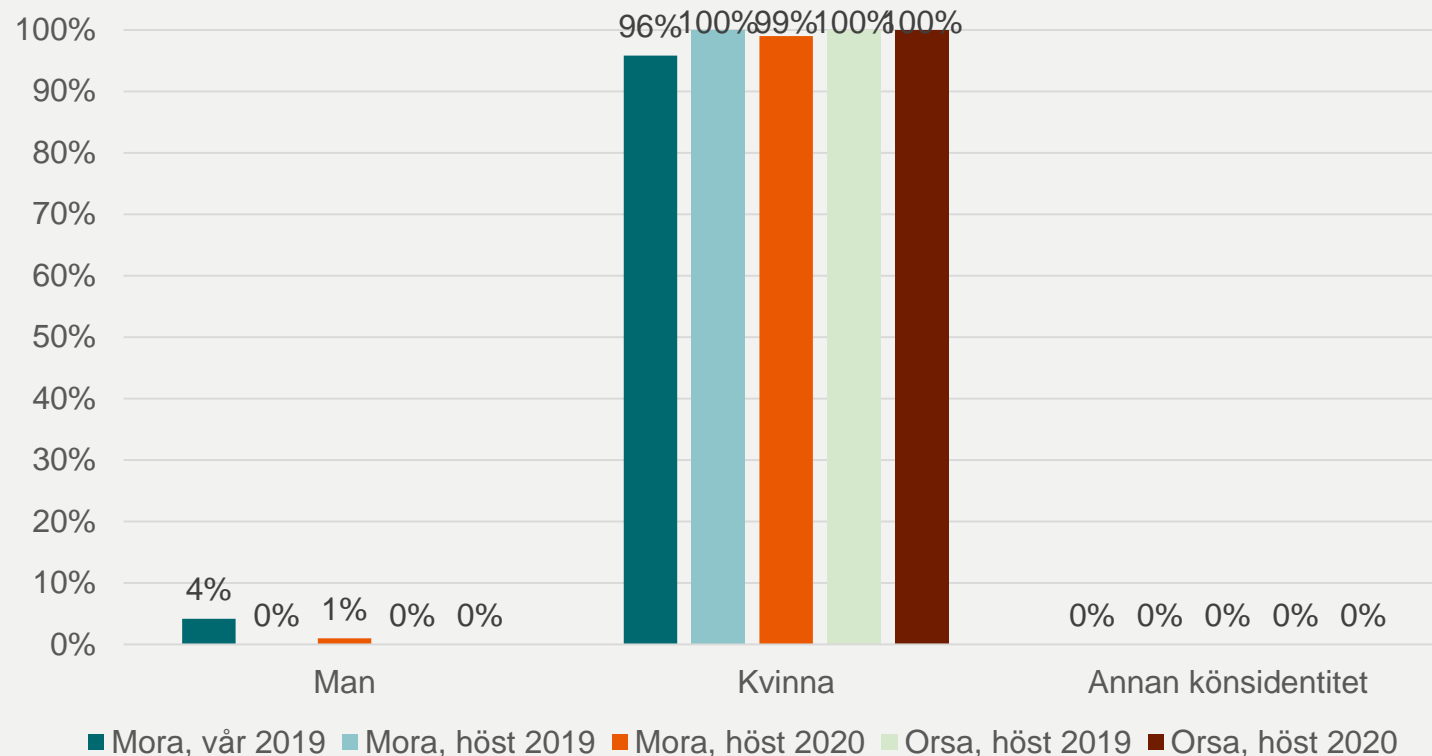

bas Mora, våren 2019:	119	bas Mora, hösten 2020:	67
bas Mora, hösten 2019:	91	bas Orsa, hösten 2020:	31
bas Orsa, hösten 2019:	37		

Vår +
höst

Kön anställd

Jag identifierar mig som:

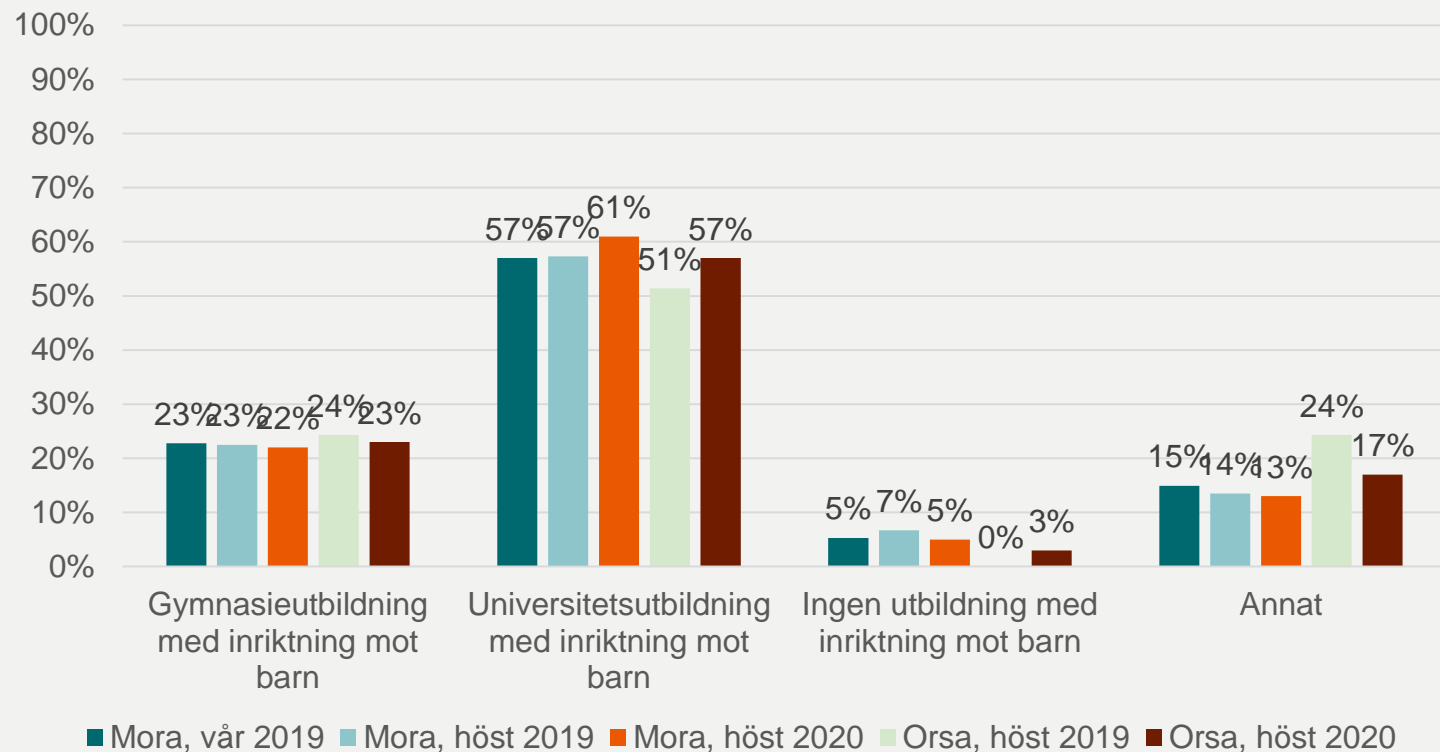

bas Mora, våren 2019: 119 bas Mora, hösten 2020: 67
bas Mora, hösten 2019: 91 bas Orsa, hösten 2020: 31
bas Orsa, hösten 2019: 37

Vår +
höst

Utbildning

Vilken är din högsta utbildning med inriktning mot barn?

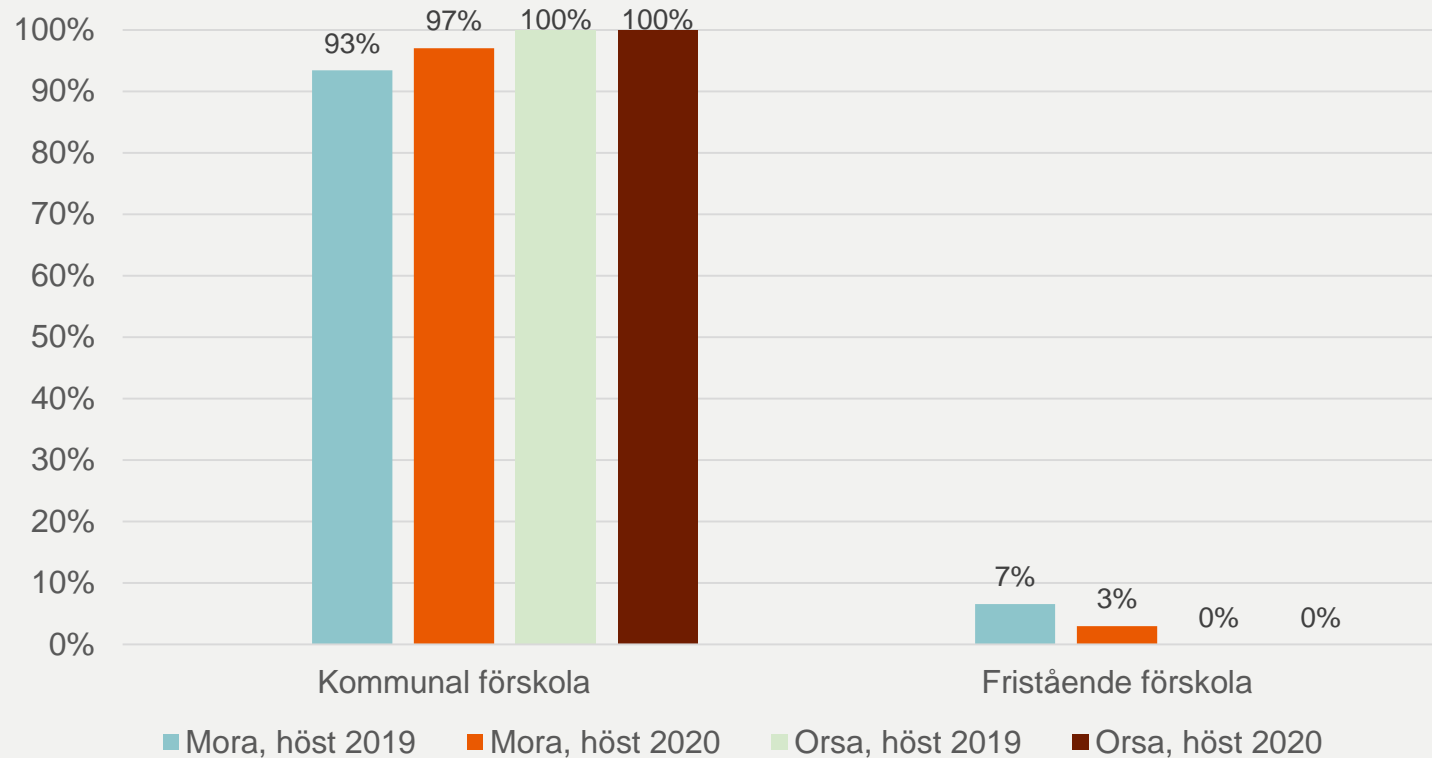

bas Mora, vår 2019:	114	bas Mora, höst 2020:	64
bas Mora, höst 2019:	89	bas Orsa, höst 2020:	30
bas Orsa, höst 2019:	37		

Vår +
höst

Typ av förskola

Vilken typ av förskola arbetar du på?

bas Mora, vår 2019:	-	bas Mora, höst 2020:	67
bas Mora, höst 2019:	91	bas Orsa, höst 2020:	31
bas Orsa, höst 2019:	37		

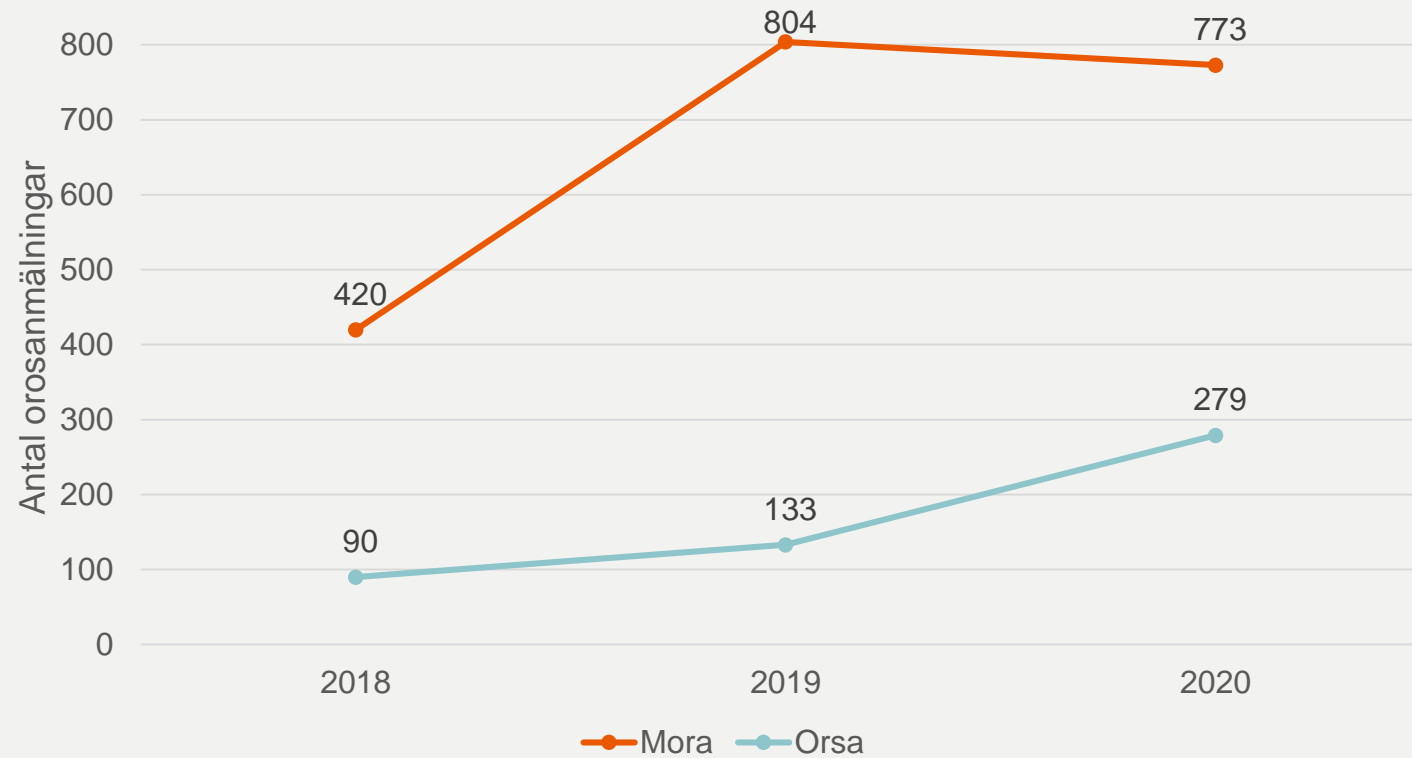
Höst

Statistik antal orosanmälningar

	Mora	Orsa
Totalt antal anmälningar under 2018	420	90
varav från förskola	3	-
varav från Barn- och Ungdomsförvaltningen	-	14
Totalt antal anmälningar under 2019	804	133
varav från förskola	4	3
varav från Barn- och Ungdomsförvaltningen	-	10
Totalt antal anmälningar under 2020 (fram till 31 okt)	773	279
varav från förskola	1	10
varav från Barn- och Ungdomsförvaltningen	-	-

Endast en orosanmälan kommer från förskolan i Mora fram till den 31 oktober 2020. I Orsa förmedlades endast statistik om hur många av anmälningarna som kommer från Barn- och Ungdomsförvaltningen vad gäller 2018, inte specifikt från förskolan. Utifrån detta underlag är det fortsatt svårt att dra några slutsatser, utan det behöver följas under något längre tid.

Statistik antal orosanmälningar utveckling

Resultat av djupintervjuer

Vår 2019

Har du någon gång känt något behov av kompetensutveckling inom området barn som far illa?

Flera menar att de skulle behöva kompetensutveckling i fråga om att se tecken/signaler från barn som far illa. En person skriver att alla barn inte har ett språk och att de inte kan läsa icke-verbala signaler från barnen. Något annat som berörs av flera är att de skulle vilja lära sig mer om bemötande när barnen berättar om saker som hänt dem.

Någras svar rör ämnet gränser. Dels är de osäkra på vad som räknas som att ett barn far illa, och dels när man bör agera. En person beskriver att den inte vet vad man ska göra när man har en magkänsla, som delas av kollegorna, men inga konkreta bevis. Denna person skriver att *"när det är tydligt vet man vad man ska göra. När det inte är tydligt är det svårt att veta"*.

En person önskar tydligare tillvägagångssätt för samarbete med vårdnadshavare, förhållningssätt till situationen och sina egna känslor och mer information från/bättre samarbete med Socialtjänsten om möjligt.

Hur säker känner du dig inför en anmälningssituation till socialtjänsten i dagsläget?

Fem personer av sex svarar att de känner sig säkra till en viss grad. Av dessa menar någon att de är ganska säkra på när de ska anmäla och vad, och en annan att de är säkra på när man ska anmäla men att de aldrig gjort det. En person går till chefen men känner sig osäker på vad som händer därefter. Ytterligare en svarande beskriver att hen är säker på när en anmälan ska göras men att hen är osäker över konsekvenserna på grund av dåliga erfarenheter från förr.

Endast en person svarar att hen inte är säker alls. Denna beskriver att hen har dåliga erfarenheter av anmälan, att socialarbetarna inte är insatta i situationen och lätt blir lurad av föräldrarna. Personen menar att det är viktigt att ny personal är påläst om historiken, då personalen byts ut ofta.

Tycker du att det finns en samsyn bland personalen på er förskola om hur man ska gå tillväga vid oro för att ett barn far illa?

Fem personer svarar att det finns en samsyn – vissa mer säkra än andra. En del svar innehåller fraser som *”ja, det gör det väl”* eller *”vi har nog samsyn, ja”*. En menar att det finns samsyn men personalen tycker lite olika om var gränsen går för att ett barn far illa och att vissa är mer eller mindre benägna att anmäla. Två personer som svarat att det finns samsyn nämner att de brukar blanda in chefen vid oklarheter. Två nämner diskussion och/eller kommunikation i relation till samsyn.

En person svarar att det inte finns någon samsyn och beskriver att de är ett ganska nytt arbetslag, att de ofta får ny personal och att man inte hinner diskutera igenom frågorna.

Har din förskola rutiner kring orosanmälningar?

Endast en person svarar att förskolan inte har några rutiner och menar att det hade behövts. Övriga svarar att de har rutiner, men kommenterar saker som att de saknar rutiner i efterarbetet när chefen gjort anmälan, att de skulle behöva ta upp rutinerna minst en gång om året eller att rutinerna finns i teorin men kanske inte överensstämmer med praktiken.

Gällande hur rutinerna ser ut svarar de flesta att de kontaktar förskolechefen/rektorn och chefen gör sedan en anmälan. Någon skriver

att de kan ringa anonymt till Socialtjänsten och en annan att de har en pärm med en lapp.

De svarande fick en följdfråga om det någon gång har hänt att de har tagit rutinerna i bruk och i så fall hur rutinerna fungerade. De som har tagit rutinerna i bruk svarar att de har fungerat bra, men kommenterar bland annat att de inte fått rätt stöd när de lämnat ärendet vidare (hanterades *”klumpigt”* av polis och Socialtjänsten) och att de ibland inte får någon återkoppling från Socialtjänsten.

Tycker du att det finns några svårigheter när det kommer till att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser i dagsläget?

Svaren på denna fråga är olika. Två personer menar att en svårighet är att snabbt bemöta på ett bra sätt när ett barn berättar något i grupp och de andra barnen reagerar. Någon beskriver att det i personalen saknas samsyn på vad som är ok och inte ok gällande rätt till egen kropp och beröring. Barnen kan därmed få höra olika saker från olika i personalen. Ytterligare en person nämner att det är svårt att veta vad som är ok och inte ok. En person nämner även att lyssna på barnet och inte lägga skuld, att få det att känna sig tryggt, och att berätta om problematiken för föräldrar. Annat som nämns är att det är en svår balansgång när barnet berättar: *”man vill inte göra så att barnet sluter sig, och samtidigt så vill man ge barnet något slags cred för att man vågar säga som det är”*.

En person menar att det inte finns några svårigheter och en annan att barnen endast är 1-2 år gamla så de har inte riktigt pratat om sådant.

Finns det något du skulle vilja förmedla vad gäller att uppmärksamma brottsutsatta barn eller barn som far illa?

Fyra svar inkom i denna fråga. En person vill ha tydligare riktlinjer, ansvarsgränser, vem som är ansvarig för vad i arbetslaget och skriver att de saknar samsyn både mellan pedagogerna i personalen, och mellan personalen och cheferna. En annan uppmanar till att aldrig tveka – gå till chefen och rådfråga. Ytterligare någon kommenterar att en svår avvägning är att när man gör en anmälan kanske det inte blir tryggt för barnet utan istället resulterar tillrättavisningar för barnet, och att alla måste vara pålästa om fallet. Den fjärde svararande skriver paradoxalt att *”man skulle ju vilja ha mer erfarenhet men samtidigt vill man inte att något ska hända”*.

Höst 2019

Tycker du att det finns en samsyn bland personalen på er förskola om hur man ska gå tillväga vid oro för att ett barn far illa?

På denna fråga har alla fem svarat ja.

Kan du beskriva samsynen som finns?

Det som framkommer i många svar är dels att det förekommer mycket kommunikation om ämnet på förskolorna, både diskussioner kollegor emellan och informationsförmedling från chefer, och att många nämner att de ska kontakta chefen om de är oroliga eller osäkra på något. Nedan följer två svar som exempel:

”Ganska stor förskola, pratar mycket om detta på APT. Chefen har yttersta ansvaret. Chefen uppmanar oss att alltid dokumentera om vi tycker något har hänt eller om vi är oroliga, och sedan går vi till henne (chefen). Vi har mycket diskussioner kring detta på APTn och i arbetsgruppen.”

”I och med Liten och Trygg har vi haft en hel del diskussion kring det i personalen. Dock kan det ju vara svårt att veta när man ska göra själva orosanmälan. Att vi ska och hur man gör, det har de flesta koll på. Är vi osäkra kan vi också ta det med chefen.”

Har din förskola rutiner kring orosanmälningar?

Fyra har svarat ja, en nej.

Någon menar att chefen alternativt diskutera med föräldrarna, beroende på typen av ärende. En person säger att om chefen inte är på plats kan personalen göra en akut anmälan, och en trycker på vikten av att informera all personal så att alla kan bemöta föräldrarna i fråga.

Har det hänt något på er förskola som har lett till att dessa rutiner tagits ”i bruk”? Hur tycker du då att rutinerna fungerat?

Tre personer svarar att det har hänt något som lett till att rutinerna tagits i bruk. En fjärde menar att det har hänt något, men för länge sedan innan rutinerna fanns. De tre som svarat ja menar att rutinerna har fungerat bra. En person skriver att *”man kände att man hade rektorn bakom sig”*. Kritik som framkommer i svaren är att återkopplingen efter anmälan är dålig eller för långsam.

”Det har fungerat som det är tänkt när vi gjort anmälan. Sen är det många som känner att det inte händer något efter anmälan. Då kan man känna sig modfälld nästa gång man ska göra anmälan, men det är såklart bara att fortsätta.”

Tycker du att den kunskapshöjande delen av Liten och Trygg tillsammans med materialet och övningarna som tillhör Liten och Trygg har gjort det lättare att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser?

Alla fem svarande är positiva till materialet. Tre beskriver att de har eller ska arbeta med materialet om känslor och en av dem som har arbetat med det skriver att:

”Det blir mer konkret för barnen, man kan koppla det till figurerna. Det går ju att samtala kring det på ett annat sätt. Det blir enklare för barnen att få en konkret koppling till något de sett i en aktivitet, t.ex. när de sett karaktärer uppleva olika känslor.”

En annan person nämner att frågorna som finns är jättebra att ha med sig och att man kan plocka ur det när man planerar samtal. Två svarar att de har jobbat med att säga stopp.

Något som nämns av en person är att de hade en svårhanterlig situation med våld i hemmet och att de inte hittade något koncept för just den händelsen.

Är det något som är svårare eller lättare att prata med barnen om?

En person beskriver att det gäller att anpassa till ålder och ger som exempel att de yngre gillar superhjältar, så de använder sig av detta i övningarna. En annan menar att det svåra är när *”man ser att någon backar och tycker det är obehagligt, och man vet inte vad det handlar om”*. En tredje tycker att allting blir svårt när det uppdagas problem och trycker på att det blir känslomässigt tufft för personalen. Personen säger att materialet kan hjälpa till att få fram information ur ett barn som far

illa, men att de sedan inte alltid vet hur de ska hantera den informationen. Hen beskriver ett exempel med ett barn som berättar om våld i hemmet framför hela gruppen av barn. Den fjärde svarande tycker att det brottsförebyggande i materialet är lite otydligt, och den femte menar att det skulle vara bra att kunna presentera materialet även för föräldrar.

Hur gamla är de barn som deltar i övningarna?

- 4-5 år
- 3,5-5 år
- 5-6 år
- 3-4 år
- 3-5 år

Vilka övningar har du använt? Ge gärna exempel.

I svaren på denna fråga nämns måla till musik, arbete med trygghet och att få ett bra förhållningssätt till varandra, läst och använt oss av bilder, tittat på boken, ritat känslor, visat på samlingar och använt kompisböckerna. En person menar att de inte gjort några specifika övningar, utan utgått från materialet och byggt ett förhållningssätt kring det. En annan person har inte gjort några övningar än.

Vad fungerade bra?

Fyra svar på denna fråga inkom.

”Det är bra att man kan gå in och få tips på hur man jobbar med känslor och så.”

”Måla gick jättebra, för det tycker de är roligt. Vi har använt klassisk musik, hårdrock och cirkusmusik, glad musik. Vi pratar om frågorna och hur det kändes med de olika musikgenrerna. Hårdrocken ville de stänga av, cirkusmusiken blev de hoppiga av och klassiska blev de lugna av.”

”Det blir diskussioner med barnen! Om inte annat så kan man ställa lite frågor själv. De har mycket ord ändå! Så man kan få fram en del, sen gäller det att sortera lite grann. När barn väl har börjat prata så måste man följa upp detta och fortsätta med övningar. Är det allvarligt, hände det imorse eller är det något större? Man måste vara lyhörd.”

”Att se på boken med barnen väckte tankar, det är ju bra.”

Vad fungerade mindre bra?

Tre personer svarade på denna fråga:

”De här korten på känslor: de visar känslor lite konstigt. Det är väl bara det.”

”Inte egentligen men vissa saker kan vi testa att ändra såsom gruppammansättningen, så det blir optimalt. Sen spelar dagsform in, både på mig och barnen. Ibland såg man att det blev svårt för de minsta. Måla kunde det men att diskutera blev svårare.”

”Nej. Vi saknar fortbildningen, som jag nämnde.”

En person svarar att de anpassar efter ålder genom att ta in det teatraliska, klär ut sig till superhjältar vilket hjälper barnen att säga nej. Personen nämner också att de fått positiv feedback från föräldrar vilket gör att de tror att det hjälper barnen att uttrycka sig hemma.

En annan svarar att det blir svårt för de minsta ibland, måla gick bra men inte att diskutera. Personen säger dock också att:

”Det är bra att ha med de yngre så de kan lyssna på de äldre och se vad man ska göra. Sen att också göra det flera gånger med samma barn och samma grupper. Första gången visste det inte riktigt men sedan började de fråga vilken musik som skulle spelas och vad de skulle måla med, så de började förstå vad vi skulle göra.”

En person jobbar med yngre barn i åldern 1-2 år och menar att de är lite för unga för övningarna. Likaså kommenterar en annan att de har en grupp med äldre barn och tror att det är lättare för dem än för yngre barn.

Kan du uppskatta hur mycket tid per vecka ni lägger på att arbeta med material och/eller övningar kopplade till Liten och Trygg?

”Med 1-2 åringar jobbar vi inte aktivt med materialet. Vi jobbar mer med läromiljö, matematik och så. Vi jobbar med liten och trygg mer som ett förhållningssätt, inte konkret med materialet. Vi jobbar mycket med babblarna, känslor, beteende. Vi applicerar alltså själva tänket i liten och trygg till andra aktiviteter.”

”Vi jobbar ju med det dagligen, pratar om känslor och hur man uttrycker sig gentemot andra. Man får redskap från materialet sen är det ett förhållningssätt, så det är svårt att säga exakt hur mycket tid vi lägger på det.”

”Nu har det blivit runt 30min. Det är vad vi orkar med just nu.”

”När vi jobbade intensivt... Det är lite i perioder... när vi väl jobbade så plockade vi in en bit nästan varje dag. Vi planerade in det i flera veckor framåt.”

Är det något annat du skulle vilja förmedla kopplat till materialet och övningarna i Liten och Trygg?

”Det var bra! Lättillgängligt och mycket exempel. Sen kan man göra om det så det passar en själv, att anpassa till barnens ålder. Det var ett fritt material. Mycket av det har vi gjort innan som man kan ändra lite men det är bra med repetition också. Det var också lätt att läsa och förstå, och lätt att hitta. Bra indelat i olika områden.”

”Boken som tillkom i materialet är väldigt bra.”

Är det något annat du skulle vilja förmedla kring orosanmälningar?

En person säger att det är påfrestande att upprätthålla god relation till föräldrarna, jobbigt när de blir arga/ledsna eller tappar förtroendet för en. Men även att de pratar mycket om det mellan kollegorna och kan alltid ringa chefen och få uppbackning. En annan kommenterar att de ibland skulle vilja ha återkoppling på anmälan. Personen är medveten om sekretessen men skulle vilja veta något om hur ärendet gått. En tredje tycker att en svår fråga är könsstämpning, speciellt av muslimska flickor. Personen skriver att Socialstyrelsen har upplyst dem om att de inte vet hur de ska hantera det då de inte har någon läkare där utan måste be föräldrarna att gå till Barnavårdscentralen.

Är det något annat du vill lägga till?

”Nej, det är bara att fortsätta att bilda oss och påminna oss om detta. Det behövs!”

Höst 2020

Totalt genomförs 4 intervjuer under hösten 2020, varav en inte alls har jobbat med materialet Liten och Trygg (ännu) men planerar att göra detta, och en annan har inte hunnit jobba med materialet så mycket. Detta kan vara bra att ha i åtanke när man läser svaren.

Finns det en samsyn på förskolan?

3 av intervjupersonerna har svarat att en samsyn finns, 1 person har svarat nej.

Kan du beskriva samsynen som finns?

En av intervjupersonerna beskriver att de diskuterar frågorna mycket i personalen:

"Ja det finns en samsyn. Vi diskuterar det mycket på APT och olika forum. Men det är alltid förknippat med oro. Det är olustigt och svårt. Själva ärendena. Också svårt att veta om man ska eller inte ska, "vad har vi sett...?" Det är svårt att läsa barns signaler och därför viktigt att man diskuterar mycket. Vi har en gemensam rutin. Alla vet vart man ska vända sig, man känner sig trygg så."

En annan intervjuperson svarar att de diskuterar mycket utifrån materialet Liten och Trygg och att de ofta tänker ganska lika, och således har en samsyn. En annan tar upp att det finns en anmälningsplikt och att de således har en samsyn - de ska "använda plikten" om de misstänker något.

"Det krävs att någon har det yttersta ansvaret för att processen för hur det skall hållas levande regleras. Chefen skall vara den som håller det levande. Skall lyftas med jämnare mellanrum. Det faller bort. Att det blir tydligt och klart vem som har huvudansvaret. Om det ej är chefen så bör det delegeras till en person som då är huvudansvarig."

Har din förskola rutiner kring orosanmälningar?

2 har svarat ja, 1 nej och 1 vet ej.

Hur ser rutinerna ut?

Rutinerna beskrivs av två personer:

"De (pedagogerna) tar alltid kontakt med mig (rektor). Sen börjar de göra en anmälan som jag alltid skriver under. Och en förskollärare måste alltid vara ansvarig. Det kan också skapa en oro, att en lärare alltid måste stå med med namn. De jobbar ju nära vårdnadshavare. Rutinerna finns, de känner sig säkra på det."

"Vi fyller i en färdig blankett och skickar den till chefen. Jag måste ju fylla i namn på den där (blanketten) vilket inte är så trevligt men det gör jag. Sen skickar chefen den till socialförvaltningen."

De båda intervjupersonerna som svarar att det finns rutiner svarar även att de hänt att de "tagits i bruk". En kommenterar:

"Det har det. Det har inte varit jättemycket anmälningar. Förskolan gör egentligen för lite anmälningar. Tror det hänger ihop med att det är svårt att läsa barns signaler, trots att man är utbildad. Men jätteviktigt. Det har fungerat i de situationer vi hamnat i. Det kan också komma anmälningar från andra än förskolan som vi får ta tag i. Till exempel från socialförvaltningen. Pedagogerna vet vad de ska göra, vad som förväntas av dem och känner sig trygga i det. "

En annan kommenterar:

"Ja, det har hänt. Jag tycker att anmälan från vår sida har fungerat men sen har socialförvaltningen tagit lång tid på sig. Förra gången det hände, det var för 1,5 år sedan, anmälde jag tre gånger innan socialförvaltningen reagerade."

Tycker du att Liten och Trygg har gjort det lättare att samtala med barn om känslor, rättigheter och kroppsgränser?

3 av intervjupersonerna arbetar inte med detta på ett sätt så att de känner att de kan svara på frågan. Exempelvis är en person är rektor och påpekar att de själva inte gjort övningarna. Ett par har ännu inte riktigt hunnit komma igång med materialet.

"Det har varit bra för barn som har varit utsatta för de får lära sig att prata om problemen. En annan pojke som hade det jobbigt vägrade att använda materialet och ville inte prata så det ser olika ut för olika barn hur bra materialet fungerar. Vi har låtit honom ta det i sin egen takt istället. Vi försökte också jobba med känslorna mer än att läsa boken eftersom han inte ville höra den."

Något som är svårare eller lättare?

En av intervjupersonerna beskriver att det är väldigt situationsbundet - dvs. vad som är lätt och svårt. En annan nämner att det är enkelt att prata om känslor, men att det är svårt att ställa rätt frågor i diskussionen med barnen, bland annat så man inte ställer ledande frågor. En annan person kommenterar:

"Vad barnen än vill prata om så pratar vi om det. Det är däremot svårare att prata om sex, särskilt i grupp. Om ett barn vill prata om det så tar vi det enskilt med honom."

Hur gamla är barnen?

1-5 år

3-5 år

3-5 år (inte än, men planerat)

Inget svar

Vilka övningar har ni använt?

De två intervjupersoner som kan svara på frågan (två har inte jobbat med materialet så mycket) svarar att de jobbar mycket med känslor. En nämner att de använt känslobilderna, en annan att de jobbar mycket med att rita känslor och dansa känslor.

Vad fungerade bra

”Att lära barnen att sätta ord på känslorna gör att kommunikationen blir lättare och då slipper vi konflikter. De får också lära sig att olika personer upplever saker annorlunda så att de får större förståelse för varandra.”

Vad fungerade mindre bra

2 av intervjupersonerna nämnder att det finns saker som fungerat mindre bra:

”När barn säger nej är det svårt att veta vad jag ska göra. Vi måste ju respektera barnen men eftersom vi jobbade i grupp blir ju hela gruppen påverkad när en inte vill. Vi måste anpassa oss och hitta vägar. Vad som också är svårt såklart är att vissa konflikter som innan fanns hemma kommer fram på dagis.”

”Tror dom (pedagogerna) kan tycka att det är lite svårt. Starka känslor för pedagogerna, svåra saker. Alla vuxna behöver träna på hur vi ska bemöta det här svåra. Känslan är att det är mer allmänt, att det är ett svårt koncept. Hur ska vi få till det? Utbildningen är väldigt bra, har varit på flera föreläsningar.”

specifikt för de som inte kan prata.

”Enklast är det säkert från 2-3 år. Med 1-åringar är det mer att titta på bilder, de har inte ett språk på samma sätt. Det är lättare med diskussion med de äldre. Det är viktigt att de är trygga med att uttrycka vad de känner. Att våga berätta om sina känslor, även ifall de är det inte är något allvarligt som har hänt. Också viktigt att de vet att ”jag bestämmer över min kropp”, måste inte krama någon om man inte vill, t.ex. Det är viktigt att lära dem från det att de är små.”

”När det blir yngre barn än 3-åringar blir det svårare, när de inte har språket. Man kan ju inte läsa den här boken med så små barn så då måste man göra det på annorlunda sätt. Men man kan ju titta på bilderna och fundera på vad som händer.”

Hur mycket tid (per vecka) ni lägger på Liten och Trygg?

En av intervjupersonerna nämner att förra hösten, när de jobbade intensivt med detta la de ungefär 1 timme i veckan. Just nu lägger de inte alls tid på detta. En annan intervjuperson kommenterar:

”Ser väldigt olika ut (ansvarar för 3 förskolor). Vet inte exakt timmar per vecka, men vet att de jobbar med det varje vecka. Bilderna hänger på väggen, så man kan ha samtal under dagen, kanske pratar om det när man sitter och äter. Finns förskolor som tycker det är svårt att komma in i, som inte riktigt har börjat. De som jobbar med det jobbar flera gånger i veckan.”

Hur kan arbetet med Liten och Trygg bli långsiktigt?

En av intervjupersonerna tar upp att det behöver, som nu, finnas några som är drivande "uppifrån" för att arbetet ska bli långsiktigt.

"Dels så är det ju det stödet vi har fått uppifrån, från socialförvaltningen. Det är två drivande socionomer som håller i projektet i Mora kommun. Att det fortsätter. Att man fortsätter få föreläsningar och att de kommer ut till förskolorna. Vi har en bra dialog med dem, så det är inget problem. Men att man håller i det man börjat med så att det inte rinner ut i sanden. Liten och Trygg-materialet är ett av våra prioriterade områden under det här läsåret också. Är med i vår kvalitetsutveckling. Gäller förskolor i hela Mora kommun."

2 av intervjupersonerna nämner att tid behövs, samt en nämner att det är en kostnadsfråga då vikarier behövs för att ordinarie personal ska hinna sätta sig in i materialet. Det tas också upp att det finns väldigt många olika material som alla är viktiga, och att det är svårt att ha tid för alla eller att veta hur man ska prioritera.

En intervjuperson önskar att det fanns lite mer konkret information om hur man praktiskt går tillväga i materialet:

"...Tänker att arbetslaget skulle kunna göra ett tema för att starta upp det med barnen. Det vore bra att ha med lite mer konkret kring materialet på utbildningen. Dagen handlade nu mycket om det runt om kring och så fick man läsa materialet och kolla hur övningarna skulle gå till själv. Men det är för att jag gärna vill jobba praktiskt."

En intervjuperson tar upp att materialet är ganska snävt, och om det hade varit ett bredare material - som tog upp andra områden som barnen är berörda och intresserade av, kanske det på ett enklare sätt hade blivit långsiktigt:

jobbar med också och då kan vi även lyfta fram material från Liten och Trygg. Vi plockar alltså in övningar från Liten och Trygg också..."

Annat

I slutet fick intervjupersonerna ange om det var något annat de ville ta upp, alla kommenterar att det varit ett bra, roligt eller intressant material. En av intervjupersonerna uttrycker att det är synd att de inte kommit igång med arbetet som planerat.

Övriga kommentarer kring orosanmälningar

2 kommentarer inkom även på slutet vad gäller övriga kommentarer om orosanmälningar:

"Bara att vi jobbar med det hela tiden, kontinuerligt. Att man diskuterar jättemycket. Det är så laddat. Vi vet att vi har det i vårt uppdrag. Är jättesvårt, pedagogerna träffar föräldrarna varje dag. Har bra kommunikation med alla föräldrar, jobbar mycket med det, sen blir det svårt när man måste anmäla. Vi vet att vi måste men det är svårt ändå. Är jobbigt. rör upp mycket känslor. Men vi vet vad vi måste göra, stå på barnens sida. Väldigt laddat och svårt. Diskutera, få mer kunskap. Bli säkrare på hur man får rutiner, möter vårdnadshavare, uttrycker sig. Då är det här materialet ett bra verktyg att titta på och diskutera. Också för pedagogerna."

"Man undrar hur mycket man missar. Finns regler att man ska göra orosanmälan vid minsta misstanke. Det görs ej. Man tänker även om man missar något och då inte har gjort en anmälan. Ger en egen oro."